

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 5.12.2007
KOM(2007) 766 lõplik

2007/0280 (COD)

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonna ehitustööde, asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord

(komisjoni esitatud)

{SEK(2007) 1598}
{SEK(2007) 1599}

SELETUSKIRI

1) ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Euroopa kaitsevarustuse turu rajamine on tähtsaim tegur Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika (EJKP) toetamisel. Riigihangete valdkonnas on selleks vaja uut Euroopa õiguslikku raamistikku, mis oleks sobiv kaitse- ja julgeolekualaste tundlike riigihankelepingute sõlmimiseks. Käesoleva direktiivi eesmärk on see raamistik kehtestada, täites kehtiva õigusliku raamistiku lüngad, mille komisjon on selgitanud välja asjaomaste pooltega konsulteerimise käigus.

Kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas sõlmitavad riigihankelepingud kuuluvad praegu direktiivi 2004/18/EÜ¹ kohaldamisalasse, kui asutamislepingu artiklites 30, 45, 46, 55 ja 296 sätestatud erandjuhtudest ei tulene teisiti.

Euroopa Kohus on võtnud väljakujunenud kohtupraktikas selge seisukoha, et ühenduse õigusest võib teha erandeid, sealhulgas asutamislepingu artiklis 296 osutatud erand, üksnes erakorralistel ja selgelt kindlaks määratud juhtudel. Ent kaitse- ja julgeolekuvaldkonna puhul kohaldavad liikmesriigid direktiivi 2004/18/EÜ harva, tuginedes kaitsealaste riigihangete puhul asutamislepingu artiklis 296 või julgeolekualaste riigihangete puhul direktiivi artiklis 14 sätestatud eranditele. Eranditest, mis peaksid asutamislepingu ja Euroopa Kohtu praktika kohaselt olema erakorralised, on saanud praktikas reegel.

Seega ostetakse enamik kaitse- ja julgeolekuvarustust siseriiklike kooskõlastamata hanke-eeskirjade ja menetluskorra alusel. Viimased on aga seoses hanketeate avaldamise, pakkumiste esitamise korra, valiku- ja lepingu sõlmimise kriteeriumidega jms liikmesriigiti väga erinevad. Selline õiguslik kirevus on Euroopa kaitsevarustuse turu rajamise juures peamine takistus, mis tekitab soodsa pinnase asutamislepingu põhimõtete, eeldatava läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtete laiaulatuslikule eiramisele Euroopa kaitseturul.

Erandite laialdane kasutamine tuleneb suures osas asjaolust, et hoolimata täiendustele, mida tehti direktiiviga 2004/18/EÜ varem kehtinud kooskõlastuseeskirjadesse, ei võeta asjaomases direktiivis piisavalt arvesse erinõudeid, millega tuleb teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonna asjade ja teenuse ostmise puhul arvestada.

Komisjoni eesmärk on seega piirata kaitse- ja julgeolekuvaldkonna puhul asutamislepingus ja direktiivis 2004/18/EÜ kehtestatud erandite kasutamine erandjuhtudega vastavalt Euroopa Kohtu praktikale, võttes seejuures arvesse liikmesriikide julgeolekuhuve.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/18/EÜ, 31. märts 2004, ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta, ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

Seega on käesoleva ettepaneku eesmärk võtta kasutusele uus õigusakt, mis on kohandatud asjaomastes valdkondades tehtavate niinimetatud tundlike ostude eripäradele, kus hankelepingute sõlmimise suhtes kehtivad erilised nõuded ja ettevaatusabinõud; liikmesriikidel on siis ühised hanke-eeskirjad, mis tagavad üheaegselt EÜ asutamislepingu põhimõtetest kinnipidamise ning arvestamise taoliste ostude eripäraga, nagu teabeturve, tarnekindlus ja menetluste vajalik paindlikkus.

• Üldine taust

Euroopa Komisjon esitas 1996. ja 1997. aastal kaks teatist kaitsetööstuse kohta, eesmärgiga edendada selle ümberkorraldamist ja tõhusa Euroopa kaitsevarustuse turu rajamist. Nende tulemusel on osutatud sektori teatavate aspektide kohta tehtud ettepanekuid ja võetud täpsemaid meetmeid. Tähtsamate reformide puhul on mõned liikmesriigid pidanud mis tahes Euroopa tasandil ettevõtmisi siiski ennatlikeks.

Pärast kõnealuses valdkonnas ja Euroopa Liidu institutsioonilises raamistikus toimunud murranguliste muutuste perioodi ning eeskätt tõelise EJKP algust, kutsus Euroopa Parlament 10. aprilli 2002. aasta resolutsioonis komisjoni üles käsitlema relvastusküsimust uues teatises.

2002. aasta sügisel asutas Euroopa konvent kaitseküsimuste töörühma, mille eesistujaks määrati volinik Michel Barnier. Töörühma koostatud aruandes² rõhutatakse eelkõige, et Euroopa kaitsepoliitika usaldusväärsus põhineb Euroopa kaitsevõime olemasolul ja arendamisel ning kaitsesektori tööstusliku ja tehnilise baasi tugevdamisel. Selleks loodi 2004. aasta juulis Euroopa Kaitseagentuur, mis oli algselt ette nähtud Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõus ja mis näitab liikmesriikide kindlameelset kavatsust arendada oma kaitsevõimet.

Paralleelselt liikmesriikide jõupingutustega käivitas komisjon 2003. aasta teatisega „Euroopa Liidu kaitsevarustuspoliitika poole”³ seitse algatust, et rajada senisest tõhusam Euroopa kaitsevarustuse turg. Teatises rõhutas komisjon vajadust alustada arutelu teemal, kuidas optimeerida kaitsevarustuse ostmist, ning teatas, et kavatseb võtta vastu tõlgendava teatise asutamislepingu artikli 296 kohaldamisala kohta ja koostada roheline raamatu, mis võetakse aluseks kõikide huvitatud pooltega toimuvatel aruteludel, eesmärgiga jõuda kokkuleppele kaitsevarustuse hankemenetluse eeskirjade kohaldamises vastavalt varustuse tundlikkusastmele.

2004. aastal avaldas komisjon roheline raamatu „Kaitsealased riigihanked”⁴. Konsulteerimise tulemusena sai komisjon 40 kaastöödokumenti kuueteistkümnest liikmesriigist, institutsioonidelt ja ettevõtetelt.

Olles kaastöödokumente analüüsinud ja võtnud arvesse asjaomaste pooltega peetud dialoogi, avaldas komisjon 2005. aastal teatise *kaitsealaseid riigihankesid käsitleva roheline raamatuga algatatud arutelu tulemuste ja komisjoni tulevaste algatuste kohta*⁵. Kaastöösdes kinnitati vajadust asutamislepingu artikli 296 kohaldatavust

² Töörühma nr 8 lõpparuanne kaitseküsimustes: CONV461/02, 16.12. 2002.

³ KOM (2003) 113 lõplik, 11.3.2003.

⁴ KOM (2004) 608 lõplik, 23.9.2004.

⁵ KOM (2005) 626 lõplik, 6.12.2005.

käsitleva tõlgendava teatise järele, mis võetigi 2006. aastal vastu;⁶ samuti näitasid kaastööd, et on vaja kaitseotstarbeliste riigihankelepingute sõlmimist reguleerivaid ühenduse eeskirju, milles võetakse arvesse selles valdkonnas tehtavate teatavate ostude eripära.

Asjaomaste pooltega konsulteerimisel selgus, et nõuded kaitsevaldkonna ostudele sarnanevad nõuetega julgeolekuvaldkonna ostudele, mis tuleb vormistada Euroopa tasandi õigusaktiks. Nagu Euroopa Ülemkogu täheldas 2003. aastal Euroopa julgeolekustrateegias *Turvaline Euroopa paremas maailmas*, on selliste piiriüleste ja geograafiliselt hajutatud ohtude levimise puhul nagu terrorism ja organiseeritud kuritegevus, kadumas piirid välis- ja sisejulgeoleku või sõjalise ja mittesõjalise tegevuse vahel ning tegutseda tuleb ülemaailmselt. Lisaks kasutavad julgeolekujõud nende ohtude vastu võitlemiseks varustust, mis on tehniliselt sageli võrreldav kaitsevarustusega. Seega on julgeolekusektori ostudele üha enam iseloomulik tundlikkus, eelkõige keerukuse ja salastatuse mõistes, mis samastab need kaitsesektori ostudega.

• Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Praegu reguleeritakse käesolevas ettepanekus käsitletavaid hankeid Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiviga 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta.

• Kooskõla muude põhimõtetega

Ettepanek kuulub siseturu poliitika valdkonda ja aitab kaasa EJKP ja Euroopa tööstuspoliitika edendamisele.

Ka on see üks komisjoni 2003. aasta teatises *Euroopa Liidu kaitsevarustuspoliitika poole* kindlaks määratud seitsmest meetmest ning täiendab komisjoni muid kaitsetööstuse ja -turulaseid algatusi.

2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

• Konsulteerimine huvitatud isikutega

Juba alates kaitseotstarbelisi riigihankeid käsitleva algatuse esimesest etapist 2003. aastal alustas komisjon põhjalikku dialoogi kõikide huvitatud isikutega, mille tulemusel tehti käesolev ettepanek. Toimusid kahepoolsed konsulteerimised riigihankelepingute nõuandekomitee raames Euroopa Kaitseagentuuri vahendusel ning liikmesriikide ja Euroopa tööstussektori esindajate kahepoolsete kohtumiste käigus. Samuti suheldi korrapäraselt Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni liikmetega.

Roheline raamat „*Kaitsealased riigihanked*” koostati liikmesriikide ja Euroopa tööstussektori antud arvamuste põhjal (vt allpool). Raamatu enda teemal toimus

⁶ Tõlgendav teatis Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 296 kohaldamise kohta kaitsealaste riigihangete valdkonnas, KOM (2006) 779 lõplik, 7. detsember 2006.

ulatuslik konsulteerimine, mille tulemusel saadi liikmesriikidelt, ettevõtetelt ja muudelt huvitatud isikutelt 40 vastust. Konsulteerimisest saadud vastuste põhjal sai komisjon tööd jätkata.

Liikmesriigid osalesid aktiivselt 2006. aasta detsembris vastu võetud tõlgendava teatise väljatöötamisel, komisjon palus neil ühtlasi esitada märkusi teksti esialgse versiooni kohta, mis jagati neile välja riigihankelepingute nõuandekomitees. Samuti kaasati kõik huvitatud pooled olulisel määral käesoleva ettepaneku väljatöötamisse – arvukate mitmepoolsete ja kahepoolsete kohtumiste kaudu ning riigihankelepingute nõuandekomitee liikmetele adresseeritud nelja dokumendi kohta kirjalike vastuste saatmise kaudu. Valitsuste ja ettevõtetega konsulteeriti lisaks veel välisnõustajatelt tellitud viie uuringu mõjuhinnangu raames, mis hõlmas kaitseturgude kõiki aspekte (nõudmine, pakkumine, õiguslik raamistik ja asjad).

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

2004. aasta jaanuarist aprillini korraldas komisjon liikmesriikide valitsuste ja Euroopa tööstussektori eksperdirühmadega kuus aruteluistungit, et koguda teavet praeguste kaitseotstarbeliste riigihangete tavade kohta. Istungitel käsitleti järgmisi teemasid: kaitseturgude majandusliku olemuse ja mõõtme määratlemine, kaitseotstarbeliste riigihangete eeskirjad riikide, valitsustevahelisel ja ühenduse tasandil ning kaitseotstarbelisi riigihankeid reguleeriva ühenduse õigusakti vastuvõtmine.

- **Mõju hindamine**

Mõju hindamise käigus kaalus komisjon kolme varianti: jätta ühenduse tasandi meetmed võtmata, võtta vastu õigust mitteloov meede või võtta vastu õigustloov meede.

Kavandatud õigust mitteloovad meetmed sisaldasid tõlgendavat teatist, milles selgitatakse direktiivi 2004/18/EÜ artikli 14 kohaldamist julgeolekuvaldkonnas, aktiivsema poliitika elluviimist õigusrikkumiste suhtes ning ostjate ja komisjoni töötajate koolitamist, et võimaldada neil mõista asutamislepingu artikli 296 kohaldamist käsitlevat tõlgendavat teatist.

Kavandatud õigustloovad meetmed sisaldasid järgmiste õigusaktide vastuvõtmist: määrus, kaitse- ja julgeolekuvaldkonna kõikide ostjate suhtes kohaldatav sektoripõhine direktiiv, kaitse- ja julgeolekuotstarbeliste tundlike riigihangete suhtes kohaldatav iseseisev direktiiv ning lõpuks direktiivi 2004/18/EÜ muutmise direktiiv, et lisada kõnealusesse direktiivi asjaomaste hangete uued eeskirjad.

Komisjon jättis õigust mitteloovate meetmete variandi varakult kõrvale. Need oleks küll olnud kasulikud, kuid ei oleks võimaldanud vähendada asutamislepingu artiklis 296 ja direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 14 lubatud erandite kasutamist. Nimetatud eesmärki saab saavutada vaid siis, kui riigihankeid reguleeriv ühenduse õigus sisaldab eeskirju, mis on kohandatud kaitse- ja julgeolekuotstarbeliste tundlike riigihangete eripäradega. Kuna selliseid eeskirju praegu ei ole, tuleb need luua – see aga nõuab õigustloova meetme vastuvõtmist.

Kui komisjon ei tegutse, siis jätkub siseturueeskirju eirav kaitse- ja julgeolekuotstarbeliste riigihangete ulatuslik erandite kohaldamine kindlasti. Praeguses õiguslikus raamistikus ei muutu enamik kaitse- ja julgeolekuhankeid ei läbipaistvaks ega avatumaks.

Põhjuseid, millest komisjon juhindus õigusakti liigi valimisel, selgitatakse pealkirja all „Õigusakti valik”.

Lisaks õigusakti valimise küsimusele kaalus komisjon eri variante seoses:

- uute eeskirjade kohaldamisalaga;
- nende sisuga, eelkõige seoses tarnekindluse, teabeturbe ja hankelepingute sõlmimise menetluste käsitlemisega.

Kohaldamisala variante hinnati lähtuvalt eesmärgist piirata ühenduse eeskirjadest tehtavad erandid ainult erandjuhtudega, järgides seejuures liikmesriikide õigust mitte kohaldada ühenduse eeskirju oma oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks.

Uute eeskirjade sisu eri variantide (eelkõige seoses tarnekindluse, teabeturbe ja hankelepingute sõlmimise menetlusega) hindamisel peeti eesmärgiks tagada tundlikes kaitse- ja julgeolekuhangetes võimalikult suur läbipaistvus, võrdne kohtlemine ja mittediskrimineerimine. See eesmärk ei või siiski kahjustada liikmesriikide õiguspäraseid julgeolekuhuve.

Käesolev direktiiv parandab märkimisväärselt kaitse- ja julgeolekuotstarbeliste riigihangete õiguslikku raamistikku. See võimaldab kooskõlastada liikmesriikide sellekohaseid õigussüsteeme ja tagada kinnipidamine läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtetest.

Muu hulgas tõi mõju hinnang välja direktiivi väga piiratud mõju ostjate ja ettevõtete halduskuludele. Võimalik kulude kasv seoses uute eeskirjade esmakordse rakendamisega peaks olema väike ja see peaks keskmises ja pikas perspektiivis ettevõtete ja eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete halduskulusid vähendama.

Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hangete suurem avatus peaks majanduslikus mõttes parandama ettevõtete võimalusi võita hankeid muudes liikmesriikides, mis võimaldab kõige konkurentsivõimelisematel teha mastaabisäästu ja arendada oma tegevust. See vähendab tootmisühiku omahinda, mis muudab Euroopa tooted maailmaturul konkurentsivõimelisemaks. Ostjate ostud on majanduslikult kasulikumad. Ning lõpuks kasutatakse maksumaksja raha tõhusamalt ja ELi kodanikud on julgeolekuohtude eest paremini kaitstud.

Käesoleva ettepanekuga ei muudeta rahvusvahelisi ja eelkõige Atlandi-üleseid kaubandussuhteid kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas. Neid suhteid reguleerivad Maailma Kaubandusorganisatsioonis sõlmitud lepingud ja eriti riigihankelepinguid käsitlev leping. Kaitsevaldkonnas tegutsevate ostjate sõlmitud tundlikud riigihankelepingud, see tähendab relva-, laskemoona ja sõjatehnika tarnelepingud, ei kuulu kõnealuse lepingu kohaldamisalasse. Julgeolekuotstarbeliste riigihangete suhtes aga võib igal eraldi juhul teha erandi kõnealuse lepingu kohaldamisest lepingu

artikli XXIII alusel. Käesoleva ettepanekuga hõlmatud ostjatele jääb seega õigus otsustada, kas nad kutsuvad hangetes osalema kolmandate riikide ettevõtjaid või mitte.

3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

• Kavandatud meetmete kokkuvõte

Käesolevat direktiivi ettepanekut kohaldatakse kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tundlike ehitustöö, asjade ja teenuste riigihanketingute sõlmimise suhtes. Kavandatud piirmäärad on samad, mida direktiivi 2004/18/EÜ alusel ühenduses praegu kohaldatakse.

Ettepanek põhineb suures osas direktiivi 2004/18/EÜ ülesehitusel ja põhimõtetel, kuid sisaldab teatavaid kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tundlikele riigihangele kohandatud erijooni. Ühelt poolt nähakse ette paindlikumad tingimused ostjatele ja teiselt poolt abinõud teabeturbe ja tarnekindluse tagamiseks. Käesoleva ettepaneku põhisätted on seotud järgmisega:

- menetlused: väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlus on erilise põhjendusega lubatud, et tagada tundlike kaitse- ja julgeolekusektori hanketingute sõlmimiseks vajalik paindlikkus. Korraldada võib ka piiratud menetlust ja konkurentidega peetavat dialoogi. Seevastu avatud menetlust, mis eeldab pakkumistingimuste väljajagamist kõikidele soovi avaldanud ettevõtjatele, peeti seoses vaadeldavate hangete konfidentsiaalsus- ja teabeturbenõuetega sobimatuks.
- tarnekindlus: liikmesriikide tarnekindluse erivajadused kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tundlike riigihangete puhul õigustavad erisätteid nii lepinguliste nõuete kui ka kandidaatide valimise kriteeriumide osas.
- teabeturbe: kuna kaitse- ja julgeolekuotstarbeliste tundlike riigihangetega seotud teave on sageli konfidentsiaalse iseloomuga, on vaja näha ette abinõud ühtaegu nii hanketingute sõlmimise menetluse enda tasandil kui kandidaatide valimise kriteeriumide ja ostjate lepinguliste nõuete tasandil.

• Õiguslik alus

Õiguslik alus on EÜ asutamislepingu artikli 47 lõige 2 ning artiklid 55 ja 95, sest tegemist on sätetega, mis tagavad, et asjade ja teenuste hankemenetlustes järgitakse kaupade vaba liikumise, asutamisevabaduse ja teenuste vaba osutamise põhimõtteid.

• Subsidiaarsuse põhimõte

Viimastel aastatel peetud konsultatsioonide tulemused näitavad, et on vaja ühenduse tasandil õigustloovat meetet, s.o ühenduses korraldatud hankemenetlusi kooskõlastavat direktiivi, milles käsitletak kitsamalt kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tundlikke ostusid.

Sellist eesmärki ei saa saavutada ei tegutsemata jättes ega liikmesriikide meetmega.

Seega on vaja õigustloovat meedet, et lõpetada õigusrikkumised, mis tulenevad riigihankemenetluste kooskõlastamise suhtes praegu kohaldatavate ühenduse õigusnormide ebaadekvaatsusest.

• Proportsionaalsuse põhimõte

Valitud õigusakt on direktiiv, mis annab liikmesriikidele selle rakendamisel suure paindlikkuse.

Käesoleva ettepaneku valdkondades kavandatud sätete puhul juhindutakse direktiivist 2004/18/EÜ. Teisalt jätavad kaitse- ja julgeolekuvaldkonna eripära arvesse võtvad sätted liikmesriikidele ja ostjatele ulatusliku otsustusõiguse hankelepingute sõlmimisel.

Kui direktiivi sätteid järgitakse täielikult, võimaldab nende rakendamine liikmesriikide õiguses igal liikmesriigil võtta arvesse kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tundlike ostude eripära ja olemust.

• Õigusakti valik

Kuna õigusliku aluse moodustavad EÜ asutamislepingu artikli 47 lõige 2 ja artiklid 55 ja 95, ei saa õigusaktina kasutada määrust, kuna kavandatavaid sätteid kohaldatakse nii asjade ostmise kui ka teenuste tellimise suhtes ning selle puhul ei ole määrase kasutamine asutamislepinguga lubatud. Seepärast on kavandatud õigusakt direktiiv.

Kuivõrd eesmärk on parandada siseturu toimimist seoses eriliste ostudega ning säilitada seejuures hiljutine ühenduse õigusakt (direktiiv 2004/18/EÜ) ja kohtupraktika (milles ei käsitleta samade piirangute ja nõuetega oste), näib iseseisva direktiivi ettepanek olevat parim lähenemisviis. Direktiiv tagab ühtlasi suurema selguse ja mõistetavuse.

Direktiivi ülevõtmisel võivad liikmesriigid näha soovi korral ette õigusakti, mida kohaldatakse kõikide riigihangete, sealhulgas kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tundlike ostude suhtes.

4) MÕJU EELARVELE

JAH

Käesolev direktiiv mõjutab eelarvet mitme kohustuse kaudu:

- hanketeadete igapäevane avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*,
- direktiivi rakendamise iga-aastane järelevalve,
- direktiivi rakendamisest ostjatele ja ettevõtjatele kaasneva halduskoormuse hindamine keskmises perspektiivis (mitte enne viie aasta möödumist),
- direktiivi majanduslike mõjude hindamine pikas perspektiivis (mitte enne kümne aasta möödumist).

Eespool loetletud järelevalve- ja hindamistoimingute jaoks võib kas osaliselt või täielikult minna vaja teenuste sisseostmist väljastpoolt, mida võib teha tehnilise abi lepingu raames, hindamisteenuse kohta olemasoleva raamlepingu raames või piiratud või avatud pakkumismenetluse teel.

Eelarvet mõjutavate meetmete sisu ja arvestuslikku mõjusummat kirjeldatakse üksikasjalikult direktiivi ettepanekule lisatud finantsselgituses.

5) TÄIENDAV TEAVE

- **Euroopa Majanduspiirkond**

Kavandatud õigusakt käsitleb EMP-ga seotud küsimust ja seepärast tuleb seda kohaldada Euroopa Majanduspiirkonnas.

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonna ehitustööde, asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõiget 2 ning artikleid 55 ja 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut⁷,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁸,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁹,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras¹⁰

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa kaitsevarustuse turu järkjärguline rajamine on Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku ja tehnilise baasi tugevdamiseks ja Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsepoliitika (EJKP) elluviimiseks vajaliku sõjalise võimsuse arendamiseks hädavajalik.
- (2) Euroopa kaitsevarustuse turu loomiseks tuleb kehtestada valdkonnaga kohandatud õiguslik raamistik. Riigihangete valdkonnas tuleb selleks kooskõlastada riigihankelepingute sõlmimise kord, mis vastaks liikmesriikide julgeoleku- ja asutamislepingu nõuetele.
- (3) Ka peaksid need eeskirjad kajastama Euroopa Liidu laiemat julgeolekualast lähenemisviisi, mida kujundab strateegilise keskkonna areng. Näiteks piiriüleste ja geograafiliselt hajutatud ohtude levimine on järk-järgult kaotamas piire välis- ja sisejulgeoleku või sõjalise ja mittesõjalise tegevuse vahel.

⁷ ELT C [...], [...], lk [...].

⁸ ELT C [...], [...], lk [...].

⁹ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁰ ELT C [...], [...], lk [...].

- (4) Kaitse- ja julgeolekuvarustus on otsustava tähtsusega nii liikmesriikide julgeoleku ja suveräänsuse kui ka liidu autonoomia jaoks. Seepärast on kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas asjade ja teenuse ostmise sageli tundlikku laadi.
- (5) See tingib erinõudmised, eelkõige tarnekindluse ja teabeturbe valdkonnas. Eelkõige on need nõudmised seotud relva-, laskemoona- ja sõjatehnika ostmisega relvajõududele (ning osutatud tehingutega otseselt seotud teenuste ning ehitustööde tellimisega), aga ka teatavate eriti tundlike ostudega mittesõjalise julgeoleku valdkonnas.
- (6) Liikmesriikides tuleb lepingute sõlmimisel riigi nimel või piirkondlike või kohalike omavalitsuste või avalik-õiguslike isikute nimel kohaldada asutamislepingu põhimõtteid, eelkõige kaupade vaba liikumise põhimõtet, asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse põhimõtet ning nendest tulenevaid põhimõtteid, nagu võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise, vastastikuse tunnustamise, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõte. Teatavat maksumust ületavate riigihankelepingute puhul on siiski soovitatav koostada lepingute sõlmimise siseriiklikku korda kooskõlastavad ühenduse sätted, mis tuginevad kõnealustele põhimõtetele, et tagada nende mõju ja kindlustada hanketellimuse avatus konkurentsile. Kooskõlastavaid sätteid tuleks seepärast tõlgendada nii eespool nimetatud eeskirjade ja põhimõtete kui ka asutamislepingu muude eeskirjade kohaselt.
- (7) Asutamislepingu artiklites 30, 45, 46, 55 ja 296 nähakse nendes sätestatud põhimõtete kohaldamise suhtes ette erandid, mis kehtivad seega ka osutatud põhimõtetest tuleneva õiguse kohaldamise suhtes. Seega ei tohiks ükski käesoleva direktiivi säte keelata selliste meetmete kehtestamist või kohaldamist, mida on vaja asutamislepingu samades sätetes õiguspäraseks peetavate huvide kaitsmiseks. Sellegipoolest tuleb kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga tõlgendada selliste erandite kasutamise võimalust nii, et selle mõjud ei ulatuks kaugemale, kui on asutamislepingu artiklitega võimaldatud õiguspärase huvide kaitsmiseks tingimata vaja. See tähendab, et direktiivi kohaldamata jätmine peab olema ühtaegu püstitatud eesmärgiga proportsionaalne ja takistama võimalikult vähe kaupade vaba liikumist ja/või teenuste vaba osutamist.
- (8) Kaitsevaldkonnas tegutseva ostja sõlmitud relva-, laskemoona- ja sõjatehnika hankelepingud ei kuulu Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud riigihankelepinguid käsitleva lepingu (edaspidi „leping”) kohaldamisalasse. Muude käesoleva direktiiviga reguleeritavate hankelepingute suhtes võib jätta riigihankelepinguid käsitleva lepingu kohaldamata vastavalt kõnealuse lepingu artiklile XXIII.
- (9) Ehitustööde riigihankelepinguna käsitatakse üksnes hankelepingut, mille objekt hõlmab töid, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 2195/2002 (ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta)¹¹ (edaspidi „CPV”) ühtse riigihangete klassifikaatori osa nr 45 all loetletud tegevuste hulka, isegi juhul, kui hankeleping sisaldab töödeks vajalikke muid teenuseid. Teenuste riigihankelepingud võivad teatavatel tingimustel hõlmata ehitustöid. Asjaolu, et lepinguga hõlmatakse kõnealuseid ehitustöid, kuivõrd need on lepingu

¹¹ EÜT L 340, 16.12.2002, lk 1. Määrust on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2151/2003 (ELT L 349, 17.12.2003, lk 1).

põhiobjektiga seotud või võivad sellest tuleneda või seda täiendada, ei anna siiski alust pidada lepingut ehitustööde riigihankelepinguks.

- (10) Kaitse- ja julgeolekualased riigihankelepingud sisaldavad sageli tundlikku teavet, mida tuleb julgeolekukaalutlustel kaitsta lubamatu juurdepääsu eest. Sõjalise julgeoleku valdkonnas kasutavad liikmesriigid taolise teabe klassifitseerimise süsteeme. Mittesõjalise julgeoleku valdkonnas on olukord seevastu ebaühtlasem. Seepärast on soovitatav võtta kasutusele liikmesriikide eri tavadid ühtlustav kontseptsioon, mis võimaldaks ühtlasi käsitleda koos sõjalist ja mittesõjalist valdkonda. Igal juhul ei tohiks riigihankelepingute sõlmimine osutud valdkondades minna vajaduse korral vastuollu komisjoni 29. novembri 2001. aasta otsusest 2001/844/EÜ (millega muudetakse komisjoni kodukorda)¹² või nõukogu otsusest 2001/264/EÜ (millega võetakse vastu nõukogu julgeolekueeskirjad)¹³ tulenevate kohustustega.
- (11) Ostjatel tuleb võimaldada kasutada raamlepinguid. Seega tuleb sätestada raamlepingute ja erieeskirjade mõiste. Nende eeskirjade kohaselt võib ostja, kes sõlmib käesoleva direktiiviga ettenähtud korras raamlepingu eeskätt pakkumistest teavitamise, pakkumiste esitamise tähtaegade ja tingimuste osas, sõlmida raamlepingu kehtivusaajal sellel põhinevaid lepinguid kas raamlepingus sätestatud tingimuste kohaselt või juhul, kui kõik tingimused ei ole raamlepingus ette kindlaks määratud, kuulutada raamlepingu osapoolte vahel välja kõnealustele tingimustele vastava uue konkursi. Uue konkursi väljakuulutamise peab vastama teatavatele eeskirjadele, mille eesmärk on tagada vajalik paindlikkus ning üldpõhimõtete, eriti võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine. Samal põhjusel ei tohiks raamlepingute kehtivusaeg olla pikem kui viis aastat, välja arvatud ostja poolt nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.
- (12) Ostjatel peaks olema võimalik kasutada elektroonilisi ostumeetodeid tingimusel, et ostjad täidavad käesoleva direktiivi alusel koostatud eeskirju ning järgivad võrdse kohtlemise, diskrimineerimisest hoidumise ja läbipaistvuse põhimõtteid.
- (13) Kooskõlastavate sätetega ette nähtud piirmäärade rohkus muudab ostjate olukorra keeruliseks. Seepärast peaks käesoleva direktiivi piirmäärad vastama piirmääradele, mida ostjatel tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ (ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta)¹⁴ kohaldamiseks juba praegu jälgida. Selleks tuleks direktiivis 2004/18/EÜ sätestatud piirmäärade läbivaatamise korral ka käesoleva direktiivi piirmäärasid vastavalt kohandada.
- (14) Käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjade kohaldamiseks ja järelevalve tagamiseks on kõige parem jagada ka teenused nende määratlemise eesmärgil teenusekategoriatesse, mis vastaksid kindlatele CPV koodidele.
- (15) Lisaks tuleks sätestada juhud, kus direktiivi ei kohaldata rahvusvahelistest lepingutest või rahvusvahelistesse organisatsioonidesse kuulumisest tulenevate lepingu sõlmimise erieeskirjade kohaldatavuse tõttu.

¹² EÜT L 317, 3.12.2001, lk 1. Määrust on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2006/548/EÜ, Euratom (ELT L 215, 5.8.2006, lk 38).

¹³ EÜT L 101, 11.4.2001, lk 1. Määrust on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2007/438/EÜ (ELT L 164, 26.6.2007, lk 24).

¹⁴ ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

- (16) Võib juhtuda, et liikmesriikide relvajõud teostavad sõjalisi operatsioone väljaspool Euroopa Liidu piire. Sel juhul tuleb kohapeal asuvatel ostjatel lubada jätta käesoleva direktiivi eeskirjad kohaldamata, kui nad sõlmivad seal hankelepinguid kohalike ettevõtjatega.
- (17) Riiklike ostjate koostatud tehnilised kirjeldused peavad võimaldama avada riigihanked konkurentsile. Selleks peab olema võimalik esitada erinevaid tehnilisi lahendusi kajastavaid pakkumisi. Sellest tulenevalt peab olema võimalik koostada tehnilised kirjeldused funktsionaalsest toimivusest ja nõuetest lähtuvalt. Juhtudel, kui viidatakse Euroopa standardile või siseriiklikule standardile, kui Euroopa standard puudub, peavad ostjad võtma arvesse ka samaväärsetel lahendustel põhinevaid pakkumisi, mis vastavad ostjate nõuetele ja on ohutuse seisukohast samaväärsed. Samaväärsust saab hinnata eelkõige koostalitlusvõime- ja tegevusliku tõhususe nõuete alusel. Samaväärsuse tõestamiseks peaks pakkujatel olema lubatud kasutada mis tahes tõendeid. Ostjad peavad suutma põhjendada otsuseid, mille kohaselt samaväärsus konkreetsel juhul puudub. Liikmesriikides võib kehtida seadusjõudu omavaid rahvusvahelisi standardimislepingsid, mille eesmärk on tagada relvajõude koostalitlusvõime. Juhul, kui liikmesriigis on selline leping kohaldatav, võivad ostjad nõuda pakumiste vastavust lepingus osutatud standarditele. Tehnilised nõuded peaksid olema selgesti esitatud, et kõik pakkujad saaksid aru, mida ostja kehtestatud nõuded hõlmavad.
- (18) Tehniliste kirjelduste üksikasjad ja lisateave lepingute kohta tuleb esitada nii nagu liikmesriikides tavaks, kas iga hanke pakumistingimustes või muus samaväärses dokumendis.
- (19) Kaitse- ja julgeolekuvarustus on sageli mõeldud lisamiseks keerulisemasse struktuuri (süsteemi või süsteemide süsteemi). Sel juhul ei pruugi pakumistingimused sisaldada lisamisega seotud teatavat tehnilist kirjeldust, mis avalikustatakse vaid edukale pakkujale, kellega sõlmitakse leping; sel juhul peab avalikustatav tehniline kirjeldus piirduma täpsustuste või täiendustega, mis ei muuda hanke objekti. Igal juhul annavad ostjad kõikidele pakkujatele sama teabe ja tagavad pakkujate võrdse kohtlemise.
- (20) Hankelepingu täitmise tingimused on kooskõlas käesoleva direktiiviga juhul, kui need ei ole otseselt ega kaudselt diskrimineerivad ning on esitatud hanketeates või pakumistingimustes.
- (21) Eelkõige võivad hankelepingu täitmise tingimused sisaldada ostjate nõudeid seoses teabeturbe ja tarnekindlusega. Võttes arvesse käesolevas direktiivis käsitletava varustuse tundlikkust, on nimetatud nõuded eriti olulised ning kehtivad kogu tarneahela suhtes.
- (22) Tarnekindluse puhul võivad ostja nõuded pakkuja tarneahela korralduse ja asukoha kohta sisaldada näiteks intellektuaalomandiõigust reguleerivate sise-eeskirjade olemasolu, mis kehtivad nii tütar- kui ka emaettevõttes.
- (23) Igal juhul ei või hankelepingu täitmise tingimustena kehtestada muid nõudeid kui neid, mis on seotud otse lepingu täitmisega.
- (24) Töötingimuste ja tööohutuse valdkonnas nii siseriiklikul kui ka ühenduse tasandil kehtivaid õigusnorme ja kollektiivlepingsid kohaldatakse riikliku lepingu täitmise

kestel tingimisel, et sellised eeskirjad ja nende kohaldamine on kooskõlas ühenduse õigusega. Piiriüleste olukordade suhtes, kui ühe liikmesriigi töötajad osutavad riikliku lepingu alusel teenuseid teises liikmesriigis, kehtivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiviga 96/71/EÜ¹⁵ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega sätestatud miinimumtingimused, mida asukohana peab lähetatud töötajate suhtes täitma. Kui siseriiklikud õigusaktid sisaldavad selliseid sätteid, võib nende kohustuste täitmata jätmist käsitleda raske eksimusena ametialaste käitumisreeglite vastu või asjaomase ettevõtja ametialaste käitumisreeglite rikkumisena, mille alusel võib kõnealuse ettevõtja riigihankelepingu sõlmimise menetlusest välja arvata.

- (25) Käesolevas direktiivis käsitletavaid riigihankeid iseloomustavad erinõuded seoses kompleksuse, teabeturbe või tarnekindlusega. Nende nõuete rahuldamiseks on hankelepingu sõlmimisel sageli vaja pidada põhjalikke läbirääkimisi. Seepärast võivad ostjad käesolevas direktiivis käsitletavate hangete puhul korraldada lisaks piiratud menetlusele väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlust.
- (26) Eriti keerukaid projekte ellu viivatel ostjatel võib, ilma et nad ise selles süüdi oleksid, olla võimatu määrata objektiivselt kindlaks vahendid, mille abil oma vajadusi rahuldada või turul pakutavaid tehnilisi ja/või rahalisi/õiguslike lahendusi hinnata. Selline olukord võib tekkida eelkõige projektide puhul, kus on tarvis kas mitu tehnilist või tegevuslikku lahendust teise struktuuri kohandada või omavahel ühendada või keerukat ja liigendatud rahastamist hõlmavate projektide puhul, mille rahalist ja õiguslikku ülesehitust ei ole võimalik eelnevalt määratlada. Sel juhul ei ole piiratud menetlus ega väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlus teostatav, sest hanget ei oleks võimalik piisavalt täpselt määratlada selleks, et kandidaadid saaksid pakkumisi teha. Seega tuleks ette näha paindlik menetlus, mille puhul võetakse üheaegselt arvesse ettevõtjatevahelist konkurentsi ning ostjate vajadust arutada iga kandidaadiga läbi hankelepingu kõik tahud. Ent sellist menetlust ei tohi kasutada konkurentsi piiraval või moonutaval viisil, kusjuures eelkõige ei tohi muuta pakkumiste põhielemente, kehtestada eduka pakkuja suhtes uusi olulisi nõudeid ega kaasata majanduslikult kõige soodsama pakkumise esitanud pakkuja asemel muid pakkujaid.
- (27) Erakorraliste asjaolude tõttu võib osutuda võimatuks või täiesti sobimatuks kasutada väljakuulutamisega menetlust. Ostjatel peaks seega teatavatel juhtudel ja väga selgetel asjaoludel olema võimalik kasutada väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetlust.
- (28) Teatavad asjaolud peaksid olema osaliselt samad, mis on ette nähtud direktiiviga 2004/18/EÜ. Siin tuleb eelkõige arvestada asjaolu, et kaitse- ja julgeolekuvarustus on sageli tehniliselt kompleksne. Seepärast tuleks kasutamise ja hooldamise juures esineda võivat tehnilist kokkusobimatust ja ebaproportsionaalsust, mis õigustab väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetluse läbiviimist tarnelepingute puhul, kus on vaja teha täiendavaid tarneid, hinnata vastavalt varustuse kompleksusele ning lisavarustuse suhtes kehtivatele koostalitlusvõime- ja standardimisnõuetele. Tegemist võib näiteks olla olemasolevasse süsteemi uute komponentide lisamise või süsteemide uuendamisega.

¹⁵ EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1.

- (29) Lisaks näitab käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate lepingute eripära vajadust näha ette uusi asjaolusid, mis võivad esineda käesolevas direktiivis osutatud valdkondades.
- (30) Nii võivad liikmesriikide relvajõud olla sunnitud sekkuma kriisiolukorda või relvastatud konfliktidesse. Sellise sekkumise käivitamisel või käigus võib liikmesriikide ja nende relvajõudude julgeoleku tagamiseks tekkida vajadus sõlmida riigihankelepinguid kiiremini, kui käesoleva direktiivi alusel on hankemenetlusteks ette nähtud. Taolist relvajõudude kiirkorras varustamist võib ka ette tulla näiteks liidu territooriumil toimunud terrorirünnaku korral.
- (31) Tehnoloogilise teadus- ja arendustegevuse soodustamine on liidu kaitsesektori tööstusliku ja tehnilise baasi tugevdamiseks otsustava tähtsusega, ning riigihangete avatus aitab seda eesmärki saavutada. Kuna kaitsevaldkonnas on teadustööl väga suur tähtsus, on asjaomases valdkonnas hankelepingute sõlmimise puhul õigustatud maksimaalne paindlikkus, eelkõige eesmärgiga innustada liikmesriike investeerima ühiselt suutlikkuse kasvu.
- (32) Valitsustevaheline relva-, laskemoona ja sõjatehnika müük kujutab endast ka omamoodi riigihanget, mis võib olla kasulik koostalitlusvõime parandamisele.
- (33) Pidades silmas uusi info- ja sidetehnoloogiaid ning asjaolu, kuivõrd lihtsamaks võivad need menetlusi teha, tuleks elektroonilised vahendid võrdsustada tavapäraste side- ja teabevahetusvahenditega. Valitud vahendid ja tehnoloogiad peaksid võimalikult suures osas vastama muudes liikmesriikides kasutatavatele tehnoloogiatele.
- (34) Riigihankelepingute valdkonnas tõhusa konkurentsi tagamiseks on vaja, et liikmesriikide ostjate koostatud teated hankelepingute sõlmimise kohta avaldatakse kogu ühenduses. Teadetes sisalduv teave peab võimaldama ühenduse ettevõtjatel otsustada, kas kõnealused hankelepingud pakuvad nendele huvi või mitte. Sel eesmärgil on vaja nendele pakkuda asjakohast teavet lepingu objekti ja sellega seotud tingimuste kohta. Seega tuleks tagada avaldatud hanketeadete suurem nähtavus asjakohaste dokumentide, näiteks hanketeadete tüüpvormide ja ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) abil, mida kasutatakse riigihankelepingute viitenomenklatuurina.
- (35) Käesoleva direktiiviga seoses tuleks teabe elektroonilise edastamise suhtes kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiivi 1999/93/EÜ¹⁶ elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ¹⁷ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta). Riigihankemenetlused nõuavad kõrgemat turbe- ja konfidentsiaalsuse taset, kui asjaomastes direktiivides nõutakse. Sellest tulenevalt peaksid osalemistaotluste ja pakkumiste elektroonilised vastuvõtuseadmed vastama täiendavatele erinõuetele. Seetõttu tuleks võimalikult soodustada elektrooniliste allkirjade, eriti täiustatud elektrooniliste allkirjade kasutamist. Peale selle peaksid vabatahtlikud akrediteerimiskavad looma soodsa raamistiku selliste seadmete sertifitseerimisteenuse taseme tõstmiseks.

¹⁶ EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12.

¹⁷ EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

- (36) Hanketeadete elektrooniline edastamine säästab aega. Seetõttu peaks saama lühendada osalemistaotluste vastuvõtmise miinimumtähtaega, kuid tingimusel, et kasutatavad elektroonilised seadmed vastavad ühenduse tasandil ette nähtud andmeedastusviisile.
- (37) Kandidaatide suutlikkuse hindamine ja väljaajamine peab olema läbipaistev. Selleks tuleb kindlaks määrata mittediskrimineerivad kriteeriumid, mida ostjad võivad kasutada pakkujate valimisel, ja vahendid, mida ettevõtjad saavad kasutada, et tõendada oma vastavust nendele kriteeriumidele. Läbipaistvuse tagamiseks tuleks samuti nõuda, et ostja esitaks niipea, kui hankeleping läheb konkursile, oma valikukriteeriumid ning eripädevuse, mida ta võib ettevõtjalt nõuda enne, kui annab loa riigihankelepingute sõlmimise menetluses osaleda.
- (38) Ostja võib piiratud menetlustes, väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlustes ja konkurentidega peetavas dialoogis osalevate kandidaatide arvu piirata. Kandidaatide arvu vähendamine peaks toimuma objektiivsete, lepinguteates nimetatud kriteeriumide kohaselt. Ettevõtjate isikliku olukorraga seotud kriteeriumide puhul piisab sellest, kui lepinguteates viidatakse artikliga 30 sätestatud olukordadele.
- (39) Konkurentidega peetava dialoogi ja väljakuulutamisega läbirääkimistega menetluste puhul peaks ettevõtjatel paindlikkuse vajadust ja kõnealuste hankeviisidega seotud suuri kulusid silmas pidades olema õigus korraldada menetlus järjestikuste etappidena, et eelnevalt kindlaks määratud lepingu sõlmimise kriteeriumide põhjal vähendada järkjärgult pakkujate arvu, kellega arutlusi või läbirääkimisi jätkatakse. Selline vähendamine peaks asjakohaste lahenduste või kandidaatide arvu korral tagama, et toimub tõeline konkurents.
- (40) Ühenduse eeskirju diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise kohta kohaldatakse juhul, kui riigihankelepingute sõlmimise menetluses või ideekonkursil osalemiseks nõutakse teatava kvalifikatsiooni tõendamist.
- (41) Hoiduda tuleks riigihankelepingute sõlmimisest ettevõtjatega, kes on osalenud kuritegeliku organisatsiooni tegevuses või kes on mõistetud süüdi korruptsioonis või Euroopa Ühenduste finantshuve kahjustavas pettuses, rahapesus või terrorismi rahastamises või terroristlikes või terrorismiga seotud õigusrikkumistes. Vajadusel peaksid ostjad nõudma kandidaatidelt või pakkujalt asjakohaste dokumentide esitamist ning juhul, kui kandidaadi või pakkuja isiklik olukord tekitab neis kahtlusi, tegema koostööd asjaomase liikmesriigi kompetentsete asutustega. Kõnesolevad ettevõtjad tuleks välja arvata niipea, kui ostja saab teada õigusrikkumiste kohta siseriiklike õigusaktide kohaselt langetatud, *res judicata* jõu saanud kohtuotsusest. Kui siseriiklikes õigusaktides on vastavad sätted, võib selliste keskkonnakaitsealaste õigusaktide või riigihankelepingute valdkonnas sõlmitud ebaseaduslikke kokkuleppeid käsitlevate õigusaktide rikkumist, mille kohta on langetatud lõplik kohtuotsus või samaväärse mõjuga otsus, pidada asjaomase ettevõtja ametialaste käitumisreeglitega seotud süüteoks või raskeks eksimiseks ametialaste käitumisreeglite vastu.
- (42) Töötajate võrdset kohtlemist käsitlevate nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ (millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö

saamisel ja kutsealale pääsemisel)¹⁸ ja nõukogu 9. veebruari 1976. aasta direktiivi 76/207/EMÜ (meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamisega ning töötingimustega)¹⁹ riigi õigusse ülevõetavate sätete täitmata jätmist, mille kohta on langetatud lõplik kohtuotsus või samaväärse mõjuga otsus, võib pidada asjaomase ettevõtja ametialaste käitumisreeglitega seotud süüteoks või raskeks eksimuseks.

- (43) Sektori tundlikkust arvestades on lepingu sõlminud ettevõtjate usaldusväärsus ülioluline. Usaldusväärsus sõltub eelkõige nende vastavusest ostja kehtestatud tarnekindlus- ja teabeturbenõuetele.
- (44) Lepingud tuleks sõlmida objektiivsete kriteeriumide kohaselt, mis tagavad läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimise ning pakkumiste hindamise tõelise konkurentsi tingimustes. Sellest tulenevalt on asjakohane kasutada ainult kahte lepingute sõlmimise kriteeriumi ja need on „madalaim hind” ja „majanduslikult soodsaim pakkumine”.
- (45) Kindlustamaks lepingute sõlmimist võrdse kohtlemise põhimõtte kohaselt, on asjakohane sätestada pretsedendiõigusega kehtestatud kohustus tagada vajalik läbipaistvus, mis annab kõigile pakkujatele võimaluse olla piisavalt teadlik kriteeriumidest ja korrast, mille alusel määratakse kindlaks majanduslikult soodsaim pakkumine. Seepärast on ostjad kohustatud esitama lepingute sõlmimise kriteeriumid ja igale kriteeriumile omistatava suhtelise osakaalu piisavalt aegsasti, et pakkujad oleksid oma pakkumist koostades nendest teadlikud. Ostjad võivad nõuetekohaselt õigustatud juhtudel teha lepingute sõlmimise kriteeriumide suhtelise osakaalu määramisega seotud erandi, mida nad peavad suutma põhjendada, kui osakaalu ei ole esmajoonel lepingu keerukuse tõttu võimalik ette kindlaks määrata. Sellistel juhtudel tuleb kriteeriumid esitada tähtsuse järjekorras.
- (46) Kui ostjad otsustavad sõlmida lepingu majanduslikult soodsaima pakkumise esitajaga, hindavad nad pakkumisi parima hinna ja kvaliteedi suhte järgi. Selleks määravad nad kindlaks majanduslikud ja kvaliteediga seotud kriteeriumid, mis üheskoos peavad aitama välja selgitada ostjale majanduslikult soodsaima pakkumise. Need kriteeriumid määratakse olenevalt lepingu objektist, sest need peavad võimaldama hinnata iga pakkumise toimivuse taset tehnilistes kirjeldustes määratletud lepingu objekti silmas pidades ning mõõta iga pakkumise hinna ja kvaliteedi suhet.
- (47) Vastavalt tehniliste nõuete muutumisele tuleb vastu võtta teatavad tehnilised tingimused eelkõige seoses teadete ja statistiliste aruannete ning kasutatud nomenklatuuri ja nomenklatuurile viitamisega, ja teha neisse muudatusi. Selleks on vaja kehtestada paindlik ja kiire heakskiitmisprotseduur.

¹⁸ EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16.

¹⁹ EÜT L 39, 14.2.1976, lk 40. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/73/EÜ (EÜT L 269, 5.10.2002, lk 15).

- (48) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ,²⁰ millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

²⁰ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Määrust on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

SISUKORD

I JAOTIS

Reguleerimisala, mõisted ja üldpõhimõtted

Artikkel 1 – Reguleerimisala

Artikkel 2 – Mõisted

Artikkel 3 – Riigihankelepingute sõlmimise põhimõtted

II JAOTIS

Riigihankelepingute suhtes kohaldatavad eeskirjad

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 4 – Ettevõtjad

Artikkel 5 – Konfidentsiaalsus

II PEATÜKK

Reguleerimisala piirmäärad ja erandid

1. jagu – Piirmäärad

Artikkel 6 – Riigihankelepingute piirmäärad

Artikkel 7 – Riigihankelepingute ja raamlepingute eeldatava maksumuse arvutamise meetodid

2. jagu – Kohaldamisalast välja jäetud hankelistingud

Artikkel 8 – Rahvusvaheliste eeskirjade kohaselt sõlmitud lepingud

Artikkel 9 – Konkreetset erandid

III PEATÜKK

Kirjeldusi ja lepingudokumente reguleerivad erieeskirjad

Artikkel 10 – Tehnilised kirjeldused

Artikkel 11 – Pakkumiste variandid

Artikkel 12 – Allhanked

Artikkel 13 – Lepingu täitmise tingimused

Artikkel 14 – Teabeturve

Artikkel 15 – Tarnekindlus

Artikkel 16 – Maksude, keskkonnakaitse, töökaitsealaste sätete ja töötingimustega seotud kohustused

IV PEATÜKK

Menetlused

Artikkel 17 – Kohaldatavad menetlused

Artikkel 18 – Väljakuulutamise ja läbirääkimistega menetlus

Artikkel 19 – Konkurentidega peetav dialoog

Artikkel 20 – Juhud, mille puhul on õigustatud väljakuulutamise ja läbirääkimistega menetluse kasutamine

Artikkel 21 – Raamlepingud

V PEATÜKK

Teavitamist ja läbipaistvust käsitlevad eeskirjad

1. jagu – Teadete avaldamine

Artikkel 22 – Hanketeated

Artikkel 23 – Teadete avaldamise vorm ja viis

2. jagu – Tähtajad

Artikkel 24 – Osalemistaotluste ja pakkumiste laekumise tähtajad

3. jagu – Teabe sisu ja edastamisvahendid

Artikkel 25 – Pakkumise esitamise, läbirääkimistel või dialoogis osalemise kutsed

Artikkel 26 – Kandidaatide ja pakkujate teavitamine

4. jagu – Teavevahetus

Artikkel 27 – Teavevahetuse suhtes kohaldatavad eeskirjad

5. jagu – Aruanded

Artikkel 28 – Aruannete sisu

VI PEATÜKK

Menetluse läbiviimine

1. jagu – Üldsätted

Artikkel 29 – Kandidaatide sobivuse kontrollimine ja osalejate valimine, hankelepingute sõlmimine

2. jagu – Kvalitatiivse valiku kriteeriumid

Artikkel 30 – Kandidaadi isiklik olukord

Artikkel 31 – Sobivus tegeleda kutsealase tööga

Artikkel 32 – Finants- ja majanduslik seisund

Artikkel 33 – Tehniline ja/või kutsealane suutlikkus

Artikkel 34 – Kvaliteedi tagamise standardid

Artikkel 35 – Keskkonnajuhtimise standardid

Artikkel 36 – Täiendavad dokumendid ja teave

3. jagu – Hankelepingu sõlmimine

Artikkel 37 – Hankelepingute sõlmimise kriteeriumid

Artikkel 38 – Ebaharilikult madalate hindadega pakkumised

III JAOTIS

Statistiliste andmete esitamise kohustus, täitevvõim ja lõppsätted

Artikkel 39 – Statistiliste andmete esitamise kohustus

Artikkel 40 – Statistiliste aruande sisu

Artikkel 41 – Nõuandekomitee

Artikkel 42 – Piirmäärade läbivaatamine

Artikkel 43 – Muudatused

Artikkel 44 – Direktiivi 2004/18/EÜ muutmine

Artikkel 45 – Ülevõtmine

Artikkel 46 – Jõustumine

Artikkel 47 – Adressaadid

Lisad

I lisa – Artiklis 1 osutatud teenused

II lisa – Artiklis 10 osutatud teatavate tehniliste kirjelduste määratlus

III lisa – Artiklis 22 osutatud hanketeates esitatav teave (teade eelteate avaldamise kohta ostjaprofiilil, eelteade, hanketeade, hankelepingu sõlmimise teade)

IV lisa – Avaldamisega seotud tingimused

V lisa – Registrid

VI lisa – Osalemistaotluste ja pakkumiste elektrooniliseks vastuvõtmiseks vajalike seadmetega seotud nõuded

I JAOTIS

Reguleerimisala, mõisted ja üldpõhimõtted

Artikkel 1

Reguleerimisala

Käesolev direktiiv on kohaldatav kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas sõlmitavate riigihankelepingute suhtes, mille objektiks on:

- a) nõukogu 15. aprilli 1958. aasta otsuses²¹ osutatud relvade, laskemoona ja/või sõjatehnika tarnimine ja vajaduse korral rangelt nende tarnetega seotud ehitustööde ja teenuste riigihankelepingud;
- b) punktis a osutatud asjadesse integreeritavad või nendele kinnitatavate või nende parandamiseks, uuendamiseks või hooldamiseks mõeldud osade, komponentide ja/või lülituste tarnimine;
- c) mis tahes asjade tarnimine personali koolitamiseks või punktis a osutatud asjade katsetamiseks;
- d) ehitustööd, tarded ja/või teenused, milles kasutatakse, mille jaoks on vaja või mis sisaldavad tundlikku teavet ja mida on vaja teostada Euroopa Liidu ja liikmesriikide julgeoleku tagamiseks sellistes valdkondades nagu terrorismiaktid või organiseeritud kuritegevus, piirikaitse ja kriisimissioonid.

Käesoleva direktiivi kohaldamine ei piira asutamislepingu artiklite 30, 45, 46, 55 ja 296 kohaldamist.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - 1) „Ühtne riigihangete klassifikaator” (*Commun Procurement Vocabulary*, CPV) – määrusega (EÜ) nr 2195/2002 vastu võetud kontrollnomenklatuur, mida kohaldatakse riigihankelepingute suhtes;
 - 2) „riigihankelepingud” – ühe või mitme ettevõtja ning ühe või mitme ostja vahel kirjalikult sõlmitud rahaliste huvidega seotud lepingud, mille objektiks on ehitustööd, toodete tarnimine või teenuste osutamine käesoleva direktiivi tähenduses;

²¹ Otsus, milles kehtestatakse asutamislepingu endise artikli 223 (praegu artikkel 296) lõike 1 punkti b sätete kohaldamisalasse kuuluvate toodete (relvad, laskemoon ja sõjatehnika) loetelu. 15. aprilli 1958. aasta protokoll 368/58.

- 3) „ehitustööde riigihankelepingud” – riigihankelepingud, mille objektiks on kas ehitustööde teostamine või mõne ühtse riigihangete klassifikaatori osa nr 45 all osutatud tegevusega seotud tööde ja ehitustööde nii projekteerimine kui ka teostamine või või mis tahes viisil teostatav ehitustöö, mis vastab ostja kindlaksmääratud nõuetele;
- 4) „ehitustöö” – ehitus- või tsiviilehitustööde tulemused tervikuna, mis võimaldavad täita majanduslikke või tehnilisi ülesandeid.
- 5) „asjade riigihankelepingud” – muud kui ehitustööde riigihankelepingud, mille objektiks on toodete ostmine, üürimine, rentimine või liisimine koos väljaostuvõimalusega või ilma;
- 6) „teenuste riigihankelepingud” – riigihankelepingud I lisas osutatud teenuste tellimiseks;
- 7) „tundlik teave” – igasugune teave, st teadmised, mida saab edastada mis tahes vormis, või igasugune materjal, mille kohta on kindlaks tehtud, et neid tuleb julgeolekupõhjustel kaitsta lubamatu avaldamise eest;
- 8) „terrorism” – järgmised tahtlikud teod, mis võivad oma laadi või tausta tõttu tõsiselt kahjustada mõnda riiki või rahvusvahelist organisatsiooni, ning mille toimepanija(te) eesmärk on tõsiselt hirmutada elanikkonda või lubamatult sundida valitsust või rahvusvahelist organisatsiooni mõnda tegu toime panema või sellest hoiduma, või viia tõsiselt tasakaalust välja või hävitada mõne riigi või rahvusvahelise organisatsiooni poliitilist, põhiseaduslikku, majanduslikku või ühiskondlikku korda:
 - a) inimelu ohustamine viisil, mis võib põhjustada surma;
 - b) isiku kehalise puutumatuse põhimõtte tõsine rikkumine;
 - c) inimrööv või pantvangi võtmine;
 - d) riikliku või avaliku rajatise, veosüsteemi, infrastruktuurirajatise, sealhulgas infosüsteemi, mandrilavale kinnitatud aluse, avaliku koha või eraomandi tõsine kahjustamine, mis võib ohustada inimelu või põhjustada suurt majanduslikku kahju;
 - e) õhusõiduki, laeva või mõne muu ühis- või kaubaveovahendi ebaseaduslik hõivamine;
 - f) tulirelvade, lõhkeainete või tuuma-, bio- või keemiarelvade valmistamine, valduses hoidmine, omandamine, vedu, tarnimine või kasutamine, samuti bio- ja keemiarelvadega seotud teadus- ja arendustöö;
 - g) ohtlike ainete vabastamine või tulekahjude, plahvatuste või üleujutuste põhjustamine, kui see ohustab inimelu;
 - h) vee, elektri või mõne muu olulise loodusvaraga varustamise häirimine või katkestamine, kui see ohustab inimelu;

- i) mõne punktides a–h loetletud teo toimepanekuga ähvardamine;
- 9) „kuritegelik ühendus” – teatud ajavahemiku jooksul toimiv struktuuriline ühendus, millesse kuulub rohkem kui kaks inimest ning mis tegutseb kooskõlastatult, panemaks toime kuritegusid, mille eest on karistuseks ette nähtud vähemalt nelja aasta pikkuse maksimummääraga vabadusekaotus või vabadust piirav julgeolekumeede või sellest rangem karistus, kusjuures need kuriteod on eesmärgiks omaette või materiaalse kasu saamise vahendiks ning kahjustavad ametivõimude tegevust.;
- 10) „kriis” – inimtegevusest tingitud olukord liikmeriigis või kolmandas riigis, mis tekitab otsest füüsilist ohtu selle riigi inimestele või institutsioonidele;
- 11) „raamleping” – leping ühe või mitme ostja ning ühe või mitme ettevõtja vahel, mille eesmärk on kehtestada teatava aja jooksul sõlmitavaid lepinguid reguleerivad tingimused, eelkõige hinna ja vajadusel ettenähtud koguse osas;
- 12) „töövõtja”, „tarnija” ja „teenuseosutaja” – füüsiline või juriidiline isik või avalik-õiguslik isik või selliste isikute ja/või organite rühm, kes pakub turul ehitustööde ja/või ehitustöö teostamist, asju või teenuseid;
- 13) „ettevõtja” – töövõtja, tarnija või teenuseosutaja. Terminit „ettevõtja” kasutatakse vaid teksti lihtsustamise huvides;
- 14) „kandidaat” – ettevõtja, kes on taotlenud kutset osalemiseks piiratud või läbirääkimistega menetluses või konkurentidega peetavas dialoogis;
- 15) „pakkuja” – ettevõtja, kes on teinud pakkumise piiratud või läbirääkimistega menetluse või konkurentidega peetava dialoogi raames;
- 16) „ostja” – riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused, avalik-õiguslikud isikud ning ühest või mitmest kõnealusest organist või avalik-õiguslikust isikust koosnevad ühendused;
- 17) „avalik-õiguslik isik” – mis tahes isik:
- a) a) mis on asutatud üldistes huvides ega tegele tööstuse ega kaubandusega;
 - b) b) mis on juriidiline isik ja
 - c) mida põhiliselt rahastab riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või teised avalik-õiguslikud isikud või mille juhtimist need isikud kontrollivad või millel on haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan, mille liikmetest üle poole nimetab riik, piirkondlik või kohalik omavalitsus või teised avalik-õiguslikud isikud;
- 18) „piiratud menetlus” – menetlus, mille puhul võivad kõik ettevõtjad taotleda osalemist, kuid pakkumise saavad esitada üksnes ostja määratud ettevõtjad;

- 19) „läbirääkimistega menetlus” – menetlus, milles ostja kutsub osalema vaid enda määratud ettevõtjad ning peab nendega läbirääkimisi hankelepingu tingimuste suhtes;
- 20) „konkurentidega peetav dialoog” – menetlus, mille puhul võivad kõik ettevõtjad taotleda osalemist ning ostja peab menetluses osalema valitud kandidaatidega dialoogi, et välja selgitada üks või mitu ostja nõuetele vastavat sobivat alternatiivi, kusjuures dialoogi tulemusena välja valitud kandidaatidel palutakse esitada pakkumine;
- 21) „eriti keerukas hankeleping” – konkurentidega peetavat dialoogi hõlmava menetluse kasutamise puhul riigihankeleping, milles ostja:
- ei suuda kooskõlas artikli 10 lõike 3 punktidega b, c või d objektiivselt kindlaks määrata tehnilisi vahendeid, mis suudaksid nende vajadusi või eesmäärke rahuldada, ja/või
 - ei suuda objektiivselt täpsustada projekti õiguslikku ja/või rahalist ülesehitust;
- 22) „kirjalik” või „kirjalikult” – sõnadest või numbritest koosnev avaldus, mida on võimalik lugeda, paljundada ja seejärel edastada. See võib hõlmata elektrooniliselt edastatud ja salvestatud teavet;
- 23) „elektrooniline vahend” – elektrooniliste seadmete kasutamine kaablite, raadio, optiliste vahendite või muude elektromagnetiliste vahendite kaudu saadetud, edastatud ja vastu võetud andmete töötlemiseks (sealhulgas digitaalseks pakkimiseks) ja salvestamiseks.
2. Riigihankelepingut, mille objektiks on toodete tarnimine ja mis hõlmab lisaks sellele ka kohaletoomis- ja paigaldustoiminguid, loetakse samuti asjade riigihankelepinguks.
- Riigihankelepingut, mille objektiks on I lisas osutatud nii asjad kui ka teenused, loetakse teenuste riigihankelepinguks juhul, kui asjaomaste teenuste maksumus ületab lepinguga hõlmatud asjade maksumuse.
- Riigihankelepingut, mille objektiks on I lisas osutatud teenused ja mis hõlmab ühtse riigihangete klassifikaatori osa nr 45 all nimetatud tegevust vaid kõrvalteenusena hankelepingu põhieseme suhtes, loetakse teenuste riigihankelepinguks.

Artikkel 3

Riigihankelepingute sõlmimise põhimõtted

Ostjad kohtlevad ettevõtjaid võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning tegutsevad läbipaistval viisil.

II JAOTIS

Riigihankelepingute suhtes kohaldatavad eeskirjad

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 4

Ettevõtjad

1. Kandidaate või pakkujaid, kellel on oma asukohaliikmesriigi õigusaktide alusel õigus kõnealust teenust osutada, ei tohi tagasi lükata üksnes seetõttu, et selle liikmesriigi õiguse alusel, kus leping sõlmitakse, peaksid nad olema kas füüsilised või juriidilised isikud.

Teenuste riigihankelepingute ja ehitustööde riigihankelepingute puhul ning lisateenuseid ja/või kohaletoomis- ja paigaldustoiminguid hõlmavate asjade riigihankelepingute puhul võib juriidilistelt isikutelt siiski nõuda, et nad märgiksid pakkumises või osalemistaotluses kõnealuse lepingu täitmise eest vastutavate isikute nimed ja asjakohase kutsekvalifikatsiooni.

2. Kandidaadiks võivad end seada ka ettevõtjate rühmad. Pakkumise või osalemistaotluse esitamiseks ei nõuta sellistelt rühmadelt teatavat õiguslikku vormi, kuid valitud rühmale võib vastava nõudmise esitada peale lepingu sõlmimist juhul kui teatav õiguslik vorm on lepingu nõuetekohase täitmise seisukohast vajalik.

Artikkel 5

Konfidentsiaalsus

Ilma et see piiraks käesoleva direktiivi sätete ja eelkõige artikli 23 lõike 4 ja artikli 27 sätete kohaldamist, mis käsitlevad kandidaatide ja pakkujate teavitamisega seotud kohustusi, ning kooskõlas ostja suhtes kehtiva siseriikliku õigusega, ei avalikusta ostja talle ettevõtja poolt edastatud konfidentsiaalset teavet; selline teave hõlmab esmajoones tehnika- või ärialaseid saladusi ja pakkumise konfidentsiaalseid aspekte.

II PEATÜKK

Reguleerimisala piirmäärad ja erandeid käsitlevad säted

1. JAGU

Piirmäärad

Artikkel 6

Riigihankelepingute piirmäärad

Käesolevat direktiivi kohaldatakse riigihankelepingute suhtes, mille eeldatav maksumus käibemaksuta on võrdne järgmiste piirmääradega või nendest suurem:

- a) 137 000 eurot asjade ja teenuste riigihankelepingute puhul, mis on sõlmitud keskvalitsusasutustega, välja arvatud kaitseasutustega;
- b) 211 000 eurot järgmiste riigihankelepingute puhul:
 - asjade ja teenuste hanklepingute puhul, mis on sõlmitud ostjatega, kes ei ole keskvalitsusasutused või kaitsevaldkonnas tegutsevate keskvalitsusasutustega,
 - mis tahes ostjate sõlmitud teenuste hanklepingute puhul, mis käsitlevad I lisa liigi 8 all nimetatud teenuseid või sama lisa liigi 5 all nimetatud telekommunikatsiooniteenuseid, mille CPV asetus on samaväärne CPV viitenumbritega 64228000-0, 64221000-1 ja 64228000-0.
- c) 5 278 000 eurot ehitustööde riigihankelepingute puhul.

Artikkel 7

Riigihankelepingute ja raamlepingute eeldatava maksumuse arvutamise meetodid

1. Riigihankelepingu eeldatava kogumaksumuse arvutamisel võetakse aluseks ostja hinnanguline väljamakstav kogusumma käibemaksuta. Arvutamisel võetakse arvesse hinnanguline kogusumma, sealhulgas mis tahes optsioonid ja lepingu uuendamised.

Kui ostja näeb ette auhinnad või maksed kandidaatidele või pakkujatele, võtab ta neid lepingu eeldatava kogumaksumuse arvutamisel arvesse.
2. See kalkulatsioon peab kehtima teate saatmise ajal, nagu on sätestatud artikli 23 lõikega 2, või hetkel, mil ostja alustab lepingu sõlmimise menetlust, kui teate saatmist ei nõuta.
3. Ühtegi ehitustööprojekti ega tarnete ja/või teenuste teatavate koguste kavandatavat ostu ei tohi osadeks jaotada, eesmärgiga takistada selle kuulumist käesoleva direktiivi reguleerimisalasse.
4. Ehitustööde riigihankelepingute puhul võetakse eeldatava maksumuse arvutamisel arvesse nii ehitustööde maksumus kui ka ostja poolt ehitustööde teostamiseks töövõtja käsutusse antud vahendite eeldatav kogumaksumus.
5. a) Kui kavandatava ehitustööde või teenuste ostu tulemusena sõlmitakse lepingud samaaegselt eraldi osadena, võetakse arvesse kõigi osade eeldatav kogumaksumus.

Kui osade kogumaksumus on võrdne artiklis 6 sätestatud piirmääraga või sellest suurem, kohaldatakse käesolevat direktiivi iga osa suhtes.

Ostjad võivad kõnealusest kohaldamisest siiski loobuda osade puhul, mille eeldatav maksumus käibemaksuta on alla 80 000 euro teenuste puhul või alla ühe miljoni euro ehitustööde puhul, kui selliste osade kogumaksumus ei ületa 20 % kõikide osade kogumaksumusest.

- b) Kui samalaadsete asjade hankeettepaneku tulemusena sõlmitakse lepingud samaaegselt eraldi osadena, võetakse artikli 6 lõigete a ja b kohaldamise korral arvesse kõigi selliste osade eeldatav kogumaksumus.

Kui osade kogumaksumus on võrdne artiklis 6 sätestatud piirmääraga või sellest suurem, kohaldatakse käesolevat direktiivi iga osa suhtes.

Ostjad võivad kõnealusest kohaldamisest siiski loobuda osade puhul, mille eeldatav maksumus käibemaksuta on alla 80 000 euro, kui osade kogumaksumus ei ületa 20 % kõikide osade kogumaksumusest.

- 6. Toodete üürimise, rentimise või liisimisega seotud asjade riigihankelepingute puhul tuleb lepingu eeldatava maksumuse arvutamisel võtta aluseks järgmine väärtus:

- a) tähtajaliste hankelepingute puhul, kui tähtaeg on 10 aastat või vähem, lepingu kogumaksumus selle kehtivusaja jooksul või, kui lepingu tähtaeg on pikem kui 10 aastat, selle kogumaksumus, sealhulgas hinnanguline jääkväärtus;
- b) tähtajatute hankelepingute puhul või lepingute puhul, mille kehtivusaega ei ole võimalik määratleda, kuumakse, mis on korrutatud 120ga.

- 7. Asjade või teenuste riigihankelepingute puhul, mis on olemuselt regulaarsed või mida kavatakse teatava aja jooksul uuendada, võetakse lepingu eeldatava maksumuse arvutamisel aluseks:

- a) eelnenud kümne aasta jooksul sõlmitud samalaadsete järjestikuste lepingute tegelik kogumaksumus, mida on võimaluse korral kohandatud, et võtta arvesse esialgse lepingu sõlmimisele järgnenud kümne aasta jooksul koguses või maksumuses esinenud muudatusi;
- b) või esimesele tarnele järgneva kümne aasta jooksul või lepingu tähtaja jooksul, kui see on pikem kui 10 aastat, sõlmitud järjestikuste lepingute eeldatav kogumaksumus.

Riigihankelepingu eeldatava maksumuse arvutamiseviisi valik ei tohi olla seotud kavatsusega jätta kõnealune leping käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja.

- 8. Teenuste riigihankelepingute puhul tuleb lepingu eeldatava maksumuse arvutamisel vajaduse korral aluseks võtta järgmine väärtus:

- a) järgmist liiki teenuste puhul:
 - i) kindlustusteenused: makstav kindlustusmaks ja muud tasud;

- ii) panga- ja muud finantsteenused: teenustasud, vahendustasud, intress ja muud tasud;
 - iii) projekteerimislepingud: teenustasud, vahendustasud ja muud tasud;
 - b) teenuste hankelepingute puhul, milles ei täpsustata koguhinda:
 - i) tähtajaliste lepingute puhul, mille kehtivusaeg on 120 kuud või vähem: kogumaksumus lepingu kehtivusaja jooksul;
 - ii) tähtajatute lepingute või lepingute puhul, mille kehtivusaeg on üle 120 kuu: kuumakse, mis on korrutatud 120ga.
9. Raamlepingute puhul on arvessevõetav maksumus raamlepingu kehtivusaja jooksul ettenähtud kõigi hankelepingute maksimaalne eeldatav maksumus käibemaksuta.

2. JAGU

Reguleerimisalast väljajäetud lepingud

Artikkel 8

Rahvusvaheliste eeskirjade kohaselt sõlmitud lepingud

Käesolevat direktiivi ei kohaldata hankelepingute suhtes, mida reguleeritakse eri protseduurireeglitega ja mis on sõlmitud:

- a) kooskõlas asutamislepinguga liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud rahvusvahelise lepingu alusel, mis käsitleb tarneid või ehitustöid, mille eesmärk on teatava ehitustöö ühine teostamine või kasutamine allakirjutanud riikide poolt, või teenuseid, mille eesmärk on teatava projekti ühine rakendamine või kasutamine allakirjutanud riikide poolt. Kõikidest lepingutest teatatakse komisjonile, kes võib asjaomase liikmesriigi või liikmesriikide nõusolekul pidada nõu artiklis 41 nimetatud riigihankelepingute nõuandekomiteega;
- b) rahvusvahelise organisatsiooni konkreetse menetluse alusel.

Artikkel 9

Konkreetsed erandid

Käesolevat direktiivi ei kohaldata teenuste riigihankelepingute suhtes, mis käsitlevad:

- a) maa, olemasolevate ehitiste või muu kinnisvara või sellega seotud õiguste omandamist või rendilevõtmist mis tahes rahaliste vahenditega;
- b) kolmandas riigis kohalike ettevõtjatega sõlmitud hankelepingud vägede sisseviimiseks, väljaspool Euroopa Liidu territooriumi sõjaliste operatsioonide läbiviimiseks või toetamiseks.

III PEATÜKK

Kirjeldusi ja lepingudokumente reguleerivad erieeskirjad

Artikkel 10

Tehnilised kirjeldused

1. II lisa punktis 1 määratletud tehnilised kirjeldused esitatakse lepingu dokumentatsioonis, näiteks teadetes, lepingudokumentides või täiendavates dokumentides.

Kui riigihange hõlmab tundlikku tehnilist kirjeldust, mida võib edastada ainult edukale ettevõtjale, ei või neid esitada hanketeates, hanke- ega lisadokumentides, kuivõrd nende tundmine ei ole pakkumise koostamiseks vajalik.

Sel juhul tuleb enne hankedokumentide saatmist kandidaatidele märkida nimetatud tehnilised kirjeldused artiklis 28 osutatud aruandesse.

Sellised tehnilised kirjeldused peavad piirduma üksnes pakkumise täpsustamise või täiendamisega, mis ei oma olulist tehnilist või rahalist mõju hanke objektile.

Pärast hankelepingu sõlmimist lepingu sõlmimise kriteeriumide kohaselt edastab ostja edukale ettevõtjale hanketeates, hanke- või lisadokumentides avaldamata jäetud tundlikud tehnilised kirjeldused, et viimane kohandaks vastavalt oma pakkumist.

2. Tehnilised kirjeldused peavad võimaldama kõigile pakkujatele võrdse juurdepääsu ega tohi tekitada põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile.
3. Tehnilised kirjeldused koostatakse:
 - a) tuginedes II lisa määratletud tehnilistele kirjeldustele ja (tähtsuse järjekorras) Euroopa standardid ülevõtnud siseriiklikele standarditele, Euroopa tehnilistele kinnitustele, ühistele tehnilistele kirjeldustele, rahvusvahelistele standarditele, muudele Euroopa standardiorganite kehtestatud tehnilistele kontrollsüsteemidele, või juhul, kui need puuduvad, projekteerimise, arvestusmeetodi ning tööde teostamise ja toodete kasutamisega seotud siseriiklikele standarditele, siseriiklikele tehnilistele kinnitustele või siseriiklikele tehnilistele kirjeldustele. Igale viitele lisatakse märge „või sellega samaväärne”;
 - b) või kirjeldades kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid; viimased võivad sisaldada keskkonnanäitajaid. Sellised parameetrid peavad siiski olema piisavalt täpsed, et pakkujatel oleks võimalik kindlaks määrata lepingu objekt ja et ostjad saaksid sõlmida lepingu;
 - c) või kirjeldades punktis b nimetatud kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid, viidates punktis a nimetatud kirjeldustele kui kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele vastavuse tagamise vahendile;

- d) või viidates teatavate näitajate puhul punktis a nimetatud kirjeldustele ja muude näitajate puhul punktis b nimetatud kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele.

Kui tehnilised kirjeldused on ühenduse õigusega vastavuses, ei piira esimene lõik nende siseriiklike kohustuslike eeskirjade ja tehniliste nõuete kohaldamist, mida liikmesriik peab rahvusvaheliste lepingute alusel nõutava koostalitlusvõime tagamiseks täitma.

4. Ostja, kes kasutab võimalust viidata lõike 3 punktis a nimetatud kirjeldustele, ei tohi pakkumist tagasi lükata põhjendusega, et pakutavad tooted või teenused ei vasta ostja viidatud kirjeldustele, juhul kui pakkuja tõestab oma pakkumises ostjat rahuldaval viisil ning mis tahes asjakohaseid vahendeid kasutades, et tema pakutud lahendused on tehnilises kirjelduses esitatud nõuetega samaväärsed.

Asjakohaseks vahendiks võib olla tootja tehniline toimik või tunnustatud organi katseprotokoll.

5. Ostja, kes kasutab lõikes 3 sätestatud võimalust teha ettekirjutusi kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete osas, ei tohi tagasi lükata ehitustööde, toodete või teenuste pakkumist, mis vastab Euroopa standardi üle võtnud siseriiklikule standardile, Euroopa tehnilisele kinnitusele, ühisele tehnilisele kirjeldusele, rahvusvahelisele standardile või Euroopa standardiorgani kehtestatud tehnilisele kontrollsüsteemile, kui need kirjeldused käsitlevad ostja kehtestatud kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid.

Pakkuja peab pakkumises ostjat rahuldaval viisil ja asjakohaste vahenditega tõendama, et standardile vastav ehitustöö, toode või teenus on kooskõlas ostja kehtestatud kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuetega.

Asjakohaseks vahendiks võib olla tootja tehniline toimik või tunnustatud organi katseprotokoll.

6. Kui ostjad seovad lõike 3 punktis a nimetatud kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuetega keskkonda mõjutavad tegurid, võivad nad kasutada Euroopa, siseriiklikel või riikidevahelistel ökomärgistel või muudel ökomärgistel määratletud üksikasjalikke nõudeid või vajaduse korral nende osi tingimusel, et:

- nõuded on kohased lepingu objektiks olevate asjade või teenuste omaduste määratlemisel;
- nõuded on koostatud teadusinfo põhjal;
- ökomärgiste vastuvõtmisel kasutatakse menetlust, milles võivad osaleda kõik huvirühmad, näiteks riigiasutused, tarbijad, tootjad, turustajad ja keskkonnakaitseorganisatsioonid; ja
- need on kõigile huvitatud pooltele kättesaadavad.

Ostjad võivad teatada, et käsitlevad ökomärgist kandvaid tooteid ja teenuseid lepingudokumentides ettenähtud tehnilistele kirjeldustele vastavatena; nad peavad

tunnustama kõiki muid asjakohaseid tõendusmaterjale, näiteks tootja koostatud tehnilisi toimikuid või tunnustatud organi väljastatud katseprotokolle.

7. Käesolevas artiklis tähendavad „tunnustatud organid” kohaldatavatele Euroopa standarditele vastavaid katse- ja kalibreerimislaboreid ning sertifitseerimis- ja inspekteerimisasutusi.

Ostjad tunnustavad teistes liikmesriikides asutatud tunnustatud organite sertifikaate.

8. Tehnilistes kirjeldustes ei nimetata kindlat marki ega ostuallikat, konkreetset valmistusviisi ega kaubamärke, patente, liike, kindlat päritolu ega teatavat tootmisviisi, mis võiks teatavaid ettevõtteid või tooteid soosida või nende osaluse välistada, välja arvatud juhul, kui see on lepingu objekti seisukohast vältimatult vajalik. Sellised viited on lubatud erandkorras, kui lepingu objekti ei ole võimalik punktide 3 ja 4 kohaselt piisavalt täpselt ja kõigile mõistetavalt kirjeldada; sellistele viidetele lisatakse märge „või sellega samaväärne”.

Artikkel 11

Pakkumiste variandid

1. Kui lepingu sõlmimise kriteeriumiks on majanduslikult soodsaim pakkumine, võivad ostjad lubada pakkujatel esitada pakkumiste variante.
2. Ostjad märgivad hanketeates, kas nad lubavad esitada pakkumiste variante; selle teabe puudumisel ei ole pakkumiste variante lubatud esitada.
3. Pakkumiste variante lubavad ostjad nimetavad lepingudokumentides miinimumnõuded, millele pakkumiste variandid peavad vastama, ning pakkumiste variantide esitamise tingimused.

Arvesse võetakse ainult need pakkumiste variandid, mis vastavad ostja kehtestatud miinimumnõuetele.

4. Asjade või teenuste riigihankelepingute sõlmimisel ei tohi pakkumiste variantide esitamist lubanud ostjad pakkumise varianti tagasi lükata üksnes seetõttu, et selle valimine tooks kaasa teenuste hankelepingu sõlmimise asjade riigihankelepingu asemel või asjade hankelepingu sõlmimise teenuste riigihankelepingu asemel.

Artikkel 12

Allhanked

Ostja võib lepingudokumentides pakkujalt nõuda või liikmesriik võib ostjat kohustada pakkujalt nõudma, et pakkumises oleks näidatud, kui suure osa suhtes lepingu mahust kavatakse sõlmida allhankelepingud kolmandate isikutega, ning kõik kavandatavad alltöövõtjad.

See teave ei piira peamise ettevõtja vastutust.

Artikkel 13

Hankelepingu täitmise tingimused

Ostjad võivad kehtestada hankelepingu täitmisega seotud eritingimusi, kui need on kooskõlas ühenduse õigusega ning esitatud hanketeates või tehnilistes kirjeldustes. Osutatud tingimuste eesmärk võib eelkõige olla ostja soov tagada tundliku teabe turve ja tarnekindlus või arvestada keskkonna- ja sotsiaalküsimustega.

Artikkel 14

Teabeturve

Tundliku teabega seotud, seda esilekutsuvate ja/või sisaldavate riigihankelepingute puhul täpsustab ostja hankedokumentides kõik vajalikud meetmed ja nõuded teabe kaitsmiseks nõutaval tasemel.

Selleks võib ostja pakkujalt nõuda, et pakkumine sisaldaks järgmisi elemente:

- a) tõendeid selle kohta, et juba määratud alltöövõtjad on suutelised nõuetekohaselt tagama allhanketööde teostamise raames neile teatavaks tehtava või nende endi koostatava tundliku teabe konfidentsiaalsuse;
- b) pakkuja kinnitust, et ta esitab samad tõendid hankelepingu täitmise käigus võetavate uute alltöövõtjate kohta;
- c) pakkuja kinnitust säilitada kogu tundliku teabe konfidentsiaalsus kogu hankelepingu täitmise vältel ja pärast hankelepingu lõpetamist või kehtivusaja möödumist.

Artikkel 15

Tarnekindlus

Ostja võib sätestada tarnekindluse tagamise nõudeid tingimusel, et need on kooskõlas ühenduse õigusega.

Selleks võib ostja pakkujalt nõuda, et pakkumine sisaldaks järgmisi elemente:

- a) tõendeid, et pakkuja on suuteline täitma lepinguga seotud asjade ekspordi, veo ja transiidi alaseid kohustusi, sealhulgas asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide kaasamise teel;
- b) tõendeid, et pakkuja tarneahela korraldus ja asukoht võimaldab tal täita ostja poolt hankedokumentides kehtestatud tarnekindlusnõuded;

- c) kinnitust selle kohta, et pakkuja on valmis täitma ostja võimalikke lisavajadusi hädaolukorras, kriisioludes või relvastatud konflikti korral;
- d) asukohariigi pädevate asutuste kinnitust, et nad ei takista pakkujal täita hädaolukorrast, kriisioludest või relvastatud konfliktist ostjale tekkida võivaid suuremaid vajadusi;
- e) pakkuja kinnitust, et ta tagab lepingu objektiks olevate asjade hooldamise, uuendamise või kohandamise;
- f) pakkuja kinnitust, et ta teavitab ostjat aegsasti kõikidest pakkuja organisatsiooni struktuuris või tööstusstrateegias toimunud muudatustest, mis võivad mõjutada tema kohustusi ostja suhtes.

Esitatud nõuded täpsustatakse pakkumistingimustes või lepingudokumentides.

Artikkel 16

Maksude, keskkonnakaitse, töökaitsealaste sätete ja töötingimustega seotud kohustused

1. Ostja võib lepingudokumentides nimetada või liikmesriik võib ostjat kohustada nimetama asutuse või asutused, kellelt kandidaat või pakkuja võib saada asjakohast teavet selles liikmesriigis, piirkonnas või paikkonnas, kus ehitustööd teostatakse või teenust osutatakse, kehtivate maksude, keskkonnakaitsenõuete, töökaitsealaste sätete ja töötingimustega seotud kohustuste kohta, mida lepingu kehtivuse ajal teostatavate ehitustööde või osutatavate teenuste suhtes kohaldatakse.
2. Ostja, kes annab lõikes 1 nimetatud teavet, palub lepingute sõlmimise menetluses osalevatel pakkujatel või kandidaatidel näidata, et nad on pakkumist koostades võtnud arvesse ehitustöö teostamise või teenuse osutamise kohas kehtivate töökaitsealaste sätete ja töötingimustega seotud kohustused.

Esimene lõik ei piira ebaharilikult madalate hindadega pakkumiste kontrollimist käsitleva artikli 38 sätete kohaldamist.

IV PEATÜKK

Menetlused

Artikkel 17

Kohaldatavad menetlused

Riigihankelepingute sõlmimisel kasutavad ostjad siseriiklikke menetlusi, mida kohandatakse käesoleva direktiivi eesmärkidele.

Riigihankelepingute sõlmimisel kasutavad ostjad piiratud menetlust, väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlust või artiklis 19 ette nähtud asjaoludel konkurentidega peetavat dialoogi.

Artiklis 20 selgesõnaliselt nimetatud erijuhtudel ja eriolukordades võivad ostjad kasutada väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetlust.

Artikkel 18

Väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlus

1. Väljakuulutamisega läbirääkimistega menetluses peavad ostjad pakkujatega läbirääkimisi, et kohandada pakkumised hanketeates, pakkumistingimustes ja võimalikes lisadokumentides sätestatud nõuetega ning leida kooskõlas artikliga 37 parim pakkumine.
2. Läbirääkimiste ajal tagavad ostjad kõigi pakkujate võrdse kohtlemise. Eelkõige ei avalda nad teavet diskrimineerival viisil, mis võib anda mõnele pakkujale teiste ees eelise.
3. Ostjad võivad hanketeates või kirjeldustes esitatud lepingute sõlmimise kriteeriumide kohaselt ette näha, et menetlus toimub järjestikuste etappidena, ning vähendada sel viisil läbirääkimistel arutatavate pakkumiste arvu. Hanketeates või kirjeldustes viidatakse selle võimaluse kasutamisele.

Artikkel 19

Konkurentidega peetav dialoog

1. Eriti keeruliste lepingute puhul võib ostja kasutada konkurentidega peetavat dialoogi käesoleva artikliga ettenähtud korras, kui piiratud menetlus või väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlus ei võimalda ostja arvates hankelepingut sõlmida.

Hankeleping sõlmitakse majanduslikult soodsaima pakkumise alusel, mis on lepingu sõlmimise ainus kriteerium.

2. Ostjad avaldavad hanketeate ning määratlevad oma vajadused ja nõuded selles teates ja/või kirjeldavas dokumendis.
3. Ostjad alustavad artiklite 29–36 asjakohaste sätete kohaselt valitud kandidaatidega dialoogi, mille eesmärk on tuvastada ja määratleda ostjate vajadusi kõige paremini rahuldavad vahendid. Dialoogi ajal võivad ostjad väljavalitud kandidaatidega arutada kõiki lepingu tahke.

Ostjad tagavad kõigi pakkujate võrdse kohtlemise dialoogi ajal. Nad ei avalda teavet diskrimineerival viisil, mis võib anda mõnele pakkujale teiste ees eelise.

Ostjad ei tohi avaldada dialoogis osaleva kandidaadi pakutud lahendusi või muud tema poolt edastatud konfidentsiaalset teavet teistele osalejatele ilma kõnesoleva kandidaadi nõusolekuta.

4. Ostjad võivad hanketeates või kirjeldavas dokumendis esitatud lepingute sõlmimise kriteeriumide kohaselt ette näha, et menetlus toimub järjestikuste etappidena, ning vähendada sel viisil lahenduste arvu, mida dialoogide pidamise etapis arutatakse. Hanketeates või kirjeldavas dokumendis on viide, et seda võimalust võidakse kasutada.
5. Ostja jätkab dialoogi, kuni on kindlaks määranud oma vajadustele vastava(d) lahenduse(d), vajaduse korral neid võrreldes.
6. Kui ostja on teatanud dialoogi lõpetamisest ja osalejaid sellest teavitatud, palub ta neil esitada lõplikud pakkumised dialoogi käigus esitatud ja täpsustatud lahenduse või lahenduste põhjal. Pakkumised sisaldavad kõiki ettenähtud ja projekti elluviimiseks vajalikke elemente.

Ostja taotluse korral võib neid pakkumisi selgitada, piiritleda ja täpsustada. Selgitamine, piiritlemine, täpsustamine või täiendav teave ei tohi muuta pakkumise või pakkumismenetluse põhielemente, mille muutumine tõenäoliselt moonutaks konkurentsi või avaldaks diskrimineerivat mõju.
7. Ostjad hindavad saadud pakkumisi hanketeates või kirjeldavas dokumendis sätestatud lepingute sõlmimise kriteeriumide põhjal ja valivad majanduslikult soodsaima pakkumise artikliga 37 ettenähtud korras.

Ostja taotluse korral võib paluda, et majanduslikult soodsaimaks tunnistatud pakkumise esitanud pakkuja selgitaks pakkumise tahke või kinnitaks pakkumises sisalduvaid kohustusi, tingimusi, et see ei muuda lepingu olulisi aspekte ega tekita konkurentsi moonutamise ega diskrimineerimise ohtu.
8. Ostjad võivad täpsustada hindasid või makseid dialoogis osalejatele.

Artikkel 20

Juhud, mille puhul on õigustatud väljakuulutamiseta läbirääkimistega menetluse kasutamine

1. Lõigetes 2–6 sätestatud juhtudel võivad ostjad sõlmida hankelepinguid väljakuulutamiseta läbirääkimistega menetluse alusel.

Esimest lõiku kohaldatakse ka siis, kui hankelepingud sõlmitakse kahe või mitme liikmesriigi vahelise koostöökava raames.
2. Ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute puhul võib väljakuulutamiseta läbirääkimistega menetlust kasutada järgmistel asjaoludel:
 - a) kui kriisiolukorrast või relvastatud konfliktist tingitud kiireloomulisus ei võimalda järgida piiratud menetlustes või väljakuulutamisega läbirääkimistega menetluses nõutavaid tähtaegu;
 - b) kui tehnilistel või ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel saab lepingu sõlmida ainult ühe konkreetse ettevõtjaga;

3. Teenuste ja asjade riigihankelepingute puhul võib väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetlust kasutada teadus- ja arendusteenuste tellimiseks ning üksnes teadus-, katse-, uurimis- või arendustegevuseks valmistatud asjade ostmiseks, välja arvatud juhul, kui neid asju valmistatakse kaubandusliku tasuvuse eesmärgil masstoodanguna või uurimis- ja arendustegevuse kulude katmiseks.
4. Asjade riigihangete puhul võib väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetlust kasutada järgmiste tarnete ja asjade puhul:
- a) kui lepingud käsitlevad esialgse tarnija lisatarneid, mis on mõeldud tavaliste toodete või seadmete osaliseks asendamiseks või olemasolevate toodete või seadmete täiendamiseks, kui tarnija vahetamine sunniks ostjat hankima teistsuguste tehniliste omadustega materjali, mis tooks kaasa ühildamatuse või ebaproportsionaalsed tehnilised raskused käitamisel ja hooldamisel; selliste lepingute ja samuti uuendatavate lepingute kehtivusaeg ei tohi üldreeglina olla pikem kui viis aastat;
 - b) relvade, laskemoona ja/või sõjatehnika tarnimiseks ühe liikmesriigi valitsuse poolt teise liikmesriigi valitsusele;
5. Ehitustööde riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute puhul võib väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetlust kasutada seoses täiendavate ehitustööde või lisateenustega, mida algselt kavandatud projekt või esialgselt sõlmitud leping ei sisaldanud, kuid mis osutusi ettenägematu asjaolu tõttu vajalikuks projektis või lepingus kirjeldatud tööde teostamiseks või teenuste osutamiseks, tingimusel, et leping sõlmitakse ettevõtjaga, kes kõnealust tööd teostab või kõnealust teenust osutab:
- i) kui täiendavaid ehitustöid või lisateenuseid ei saa tehnilistel või majanduslikel põhjustel esialgsest lepingust eraldada, ilma et see tooks ostjale kaasa olulisi ebamugavusi,
- või
- ii) kui kõnealuseid töid või teenuseid on võimalik esialgsest lepingust eraldada, kuid need on selle täitmiseks siiski vältimatult vajalikud.
- Täiendavate ehitustööde või lisateenuste kohta sõlmitud lepingute kogumaksumus ei tohi siiski ületada 50 % esialgse lepingu maksumusest.
6. Väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetlust võib kasutada uute ehitustööde või teenuste puhul, mis seisnevad samalaadsete ehitustööde või teenuste kordamises, mille kohta sama ostja on hanketööde ettevõtjaga esialgse lepingu sõlminud, tingimusel, et need ehitustööd või teenused vastavad piiratud menetluse, väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetluse või konkurentidega peetava dialoogi alusel sõlmitud esialgse hanklepingu objektiks olevale põhiprojektile.
- Niipea, kui esialgne projekt on pakkumisele üles seatud, tuleb teatada selle menetluse kasutamise võimalusest ning ostjad peavad artikli 6 sätete kohaldamisel arvesse võtma järgnevate ehitustööde või teenuste eeldatavat kogumaksumust.

Seda menetlust võib kasutada üksnes viie aasta jooksul pärast esialgse hankelingu sõlmimist.

Artikkel 21

Raamlepingud

1. Liikmesriigid võivad ette näha, et ostjad võivad sõlmida raamlepinguid.
2. Raamlepingute sõlmimisel täidavad ostjad käesolevas direktiivis nimetatud protseduureegleid kõigis etappides kuni asjaomasel raamlepingul põhinevate lepingute sõlmimiseni. Raamlepingu osapooled valitakse artikli 37 kohaselt kehtestatud lepingute sõlmimise kriteeriumide alusel.

Raamlepingul põhinevad lepingud sõlmitakse lõigetes 3 ja 4 sätestatud menetluste kohaselt. Neid menetlusi võib kohaldada üksnes nende ostjate ning ettevõtjate vahel, kes olid raamlepingu esialgsed osapooled.

Raamlepingul põhinevate hankelingu sõlmimisel ei tohi osapooled ühelgi juhul asjaomases raamlepingus sätestatud tingimusi oluliselt muuta, eriti lõikes 3 osutatud juhul.

Raamlepingu kehtivusaeg ei tohi ületada viite aastat, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel, mis on eelkõige seotud raamlepingu objektiga.

Ostjad peavad raamlepinguid kasutama nõuetekohasel viisil, mis ei tõkesta, piira ega moonuta konkurentsi.

3. Raamlepingu sõlmimise korral ühe ettevõtjaga võetakse sellel raamlepingul põhinevate lepingute sõlmimise aluseks raamlepingus sätestatud tingimused.

Kõnealuste lepingute sõlmimisel võivad ostjad raamlepingu ettevõtjast osapoolega kirjalikult nõu pidada, paludes tal vajaduse korral oma pakkumist täiendada.

4. Kui raamleping sõlmitakse mitme ettevõtjaga, peab ettevõtjaid olema vähemalt kolm, kuivõrd on olemas piisav arv valikukriteeriumidele vastavaid ettevõtjaid ja/või tingimustele ja lepingute sõlmimise kriteeriumidele vastavaid pakkumisi.

Mitme ettevõtjaga sõlmitud raamlepingutel põhinevaid hankelenguid võib sõlmida raamlepingus kehtestatud tingimustel uut konkurssi välja kuulutamata, või kui kõik tingimused ei ole raamlepingus kehtestatud, korraldada pooltele uus konkurss samadel ja vajaduse korral täpsemini määratletud tingimustel ning asjakohasuse korral ka muudel raamlepingu dokumentides nimetatud tingimustel.

Sel juhul sõlmitakse kõnealused hankelengud järgmise korra kohaselt:

- a) iga sõlmitava lepingu puhul peavad ostjad kirjalikult nõu lepingut täita suutvate ettevõtjatega;

- b) ostjad määravad piisavalt pika tähtaja, mis võimaldab iga konkreetse lepinguga seoses pakkumisi esitada, ning arvestavad seejuures selliste teguritega, nagu lepingu objekti keerukus ja pakkumiste saatmiseks vajalik aeg;
- c) pakkumised esitatakse kirjalikult ning nende sisu jääb vastamiseks ettenähtud tähtaja möödumiseni konfidentsiaalseks;
- d) ostjad sõlmivad lepingu pakkujaga, kes on raamlepingu kirjeldustes kehtestatud lepingute sõlmimise kriteeriumide põhjal esitanud parima pakkumise.

V PEATÜKK

Teavitamist ja läbipaistvust käsitlevad eeskirjad

1. JAGU

Teadete avaldamine

Artikkel 22

Teated

1. Ostjad teevad komisjoni või enda poolt avaldatavas eelteates, mis sisaldab IV lisa punkti 2 kohaselt „ostja profiili” kirjeldust, teatavaks:

- a) tarnete puhul eeldatava kogumaksumuse seoses iga tooteliigi kohta sõlmitavate lepingute või raamlepingutega, mis nad kavatsevad sõlmida järgneva 12 kuu jooksul, kui eeldatav kogumaksumus on artikleid 7 ja 6 arvesse võttes 750 000 eurot või rohkem.

Ostjad määratlevad tootevaldkonna CPV nomenklatuurile viidates;

- b) teenuste puhul niisuguste teenuste hankelepingute või raamlepingute eeldatava kogumaksumuse iga I lisa loetletud teenuseliigi kohta, mis nad kavatsevad sõlmida järgneva 12 kuu jooksul, kui eeldatav kogumaksumus on artikleid 6 ja 7 arvesse võttes 750 000 eurot või rohkem;
- c) ehitustööde puhul niisuguste lepingute või raamlepingute põhiomadused, mida ostjad kavatsevad sõlmida ja mille eeldatav maksumus on artiklit 7 arvesse võttes võrdne artiklis 6 täpsustatud piirmääraga või sellest suurem.

Punktides a ja b nimetatud teated edastatakse komisjonile või avaldatakse ostjaprofiilis võimalikult kiiresti pärast eelarveaasta algust.

Punktis c nimetatud teated edastatakse komisjonile või avaldatakse ostjaprofiilis võimalikult kiiresti pärast otsuse vastuvõtmist nende ehitustöölepingute või raamlepingute kavandamise kohta, mida ostjad kavatsevad sõlmida.

Ostjad, kes avaldavad eelteate ostjaprofiilides, edastavad komisjonile elektroonilise teate seoses eelteate avaldamisega ostjaprofiilis IV lisa punktis 3 esitatud teadete saatmise vormi ja üksikasjaliku korra kohaselt.

Käesolevat lõiget ei kohaldata väljakuulutamiseta läbirääkimistega menetluse suhtes.

2. Ostjad, kes soovivad sõlmida hankelepingu või raamlepingu, kasutades selleks piiratud menetlust, väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlust või konkurentidega peetavat dialoogi, teatavad sellest hanketeatega.
3. Ostjad võivad kooskõlas artikliga 23 avaldada teateid seoses riigihankelepingutega, mille kohta käesolevas direktiivis sätestatud avaldamiskohustus ei kehti.
4. Ostjad, kes on sõlminud hankelepingu või raamlepingu, saadavad teate lepingute sõlmimise menetluse tulemuste kohta hiljemalt 48 päeva pärast lepingu või raamlepingu sõlmimist.

Ostjad, kes on sõlminud raamlepingud artikli 21 kohaselt, ei ole kohustatud saatma lepingute sõlmimise menetluse tulemusi sisaldavat teadet iga kõnealusel raamlepingul põhineva lepingu kohta.

Teatavad andmed lepingu või raamlepingu sõlmimise kohta võib jätta avaldamata, kui selliste andmete avaldamine takistaks seaduste rakendamist või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või riivaks teatavate avalik-õiguslike või eraõiguslike ettevõtjate õigustatud ärihuve või võiks kahjustada ausat konkurentsi nende vahel.

Artikkel 23

Teadete avaldamise vorm ja viis

1. Teated sisaldavad III lisa nimetatud teavet ja vajaduse korral muud ostja poolt vajalikuks peetavat teavet ning esitatakse standardvormis, mille komisjon on artikli 41 lõikes 2 nimetatud menetluse kohaselt vastu võtnud.
2. Ostjad saadavad teated komisjonile elektrooniliselt IV lisa punktis 3 esitatud teabeedastusvormi ja -korra kohaselt või muul viisil. Artikli 24 lõikega 4 sätestatud kiirendatud menetluse korral tuleb teated saata faksiga või elektrooniliselt IV lisa punktis 3 esitatud teabeedastusvormi ja -korra kohaselt.

Teated avaldatakse vastavalt IV lisa punkti 1 alapunktides a ja b ette nähtud tehnilistele näitajatele.

3. Teated, mis on elektrooniliselt koostatud ja edastatud IV lisa punktis 3 nimetatud edastusvormi ja -korra kohaselt, avaldatakse hiljemalt viie päeva jooksul pärast nende edastamist.

Teated, mida ei edastata elektrooniliselt IV lisa punktis 3 nimetatud edastusvormi ja -korra kohaselt, avaldatakse hiljemalt 12 päeva jooksul pärast nende edastamist või, artikli 24 lõikes 4 nimetatud kiirendatud menetluse puhul hiljemalt viie päeva jooksul pärast nende edastamist.

4. Hanketeated avaldatakse tervikuna ühenduse ametlikus keeles, mille valib ostja, kusjuures autentne on üksnes algkeelne tekst. Igas teates sisalduvatest olulistest andmetest avaldatakse kokkuvõtte teistes ametlikes keeltes.

Komisjoni kulud seoses teadete avaldamisega kannab ühendus.

5. Teateid ja nende sisu ei tohi enne komisjonile edastamise kuupäeva siseriiklikul tasandil avaldada.

Siseriiklikul tasandil avaldatud teated sisaldavad üksnes sellist teavet, mis sisaldus komisjonile lähetatud teateis ja nendesse märgitakse teate komisjonile lähetamise kuupäev.

6. Teated, mida ei edastata elektrooniliselt IV lisa punktis 3 nimetatud edastusvormi ja -korra kohaselt, võivad sisaldada kuni 650 sõna.
7. Ostjad peavad suutma teadete lähetuskuupäeva tõendada.
8. Komisjon annab ostjale edastatud teabe avaldamist kinnitava teatise, milles on märgitud avaldamise kuupäev. Kinnitusteatis kehtib tõendina avaldamise kohta.

2. JAGU

Tähtajad

Artikkel 24

Osalemistaotluste ja pakkumiste laekumise tähtajad

1. Pakkumiste ja osalemistaotluste laekumise tähtaegu kindlaks määrates võtavad ostjad arvesse konkreetse lepingu keerukust ja pakkumiste koostamiseks vajalikku aega, ilma et see piiraks käesoleva artikliga sätestatud miinimumtähtaegade kohaldamist.
2. Piiratud menetluse, väljakuulutamisega läbirääkimistega menetluse ja konkurentidega peetava dialoogi puhul on osalemistaotluste laekumise miinimumtähtaeg 37 päeva alates hanketeate edastamise kuupäevast.

Piiratud menetluse puhul on pakkumiste laekumise miinimumtähtaeg 40 päeva alates kutse saatmise kuupäevast.
3. Kui teated koostatakse ja edastatakse elektrooniliselt IV lisa punktis 3 nimetatud edastusvormi ja -korra kohaselt, võib lõike 2 esimeses lõigus nimetatud osalemistaotluste laekumistähtaega lühendada seitsme päeva võrra.
4. Piiratud menetluse ja väljakuulutamisega läbirääkimistega menetluse puhul, kui asja kiireloomulisuse tõttu on käesolevas artiklis sätestatud miinimumtähtaegadest võimatu kinni pidada, võivad ostjad määrata:

- osalemistaotluste laekumise tähtaja, mis ei tohi olla lühem kui 15 päeva alates hanketeate lähetuskuupäevast või lühem kui 10 päeva, kui teade edastatakse elektrooniliselt IV lisa punktis 3 esitatud teabedastusvormi ja -korra kohaselt;
- ja piiratud menetluste puhul pakkumiste laekumistähtaja, mis ei tohi olla lühem kui 10 päeva alates pakkumiskutse esitamise kuupäevast.

3. JAGU

Teabe sisu ja edastamisvahendid

Artikkel 25

Pakkumise esitamise, dialoogis või läbirääkimistes osalemise kutsed

1. Piiratud menetluse, väljakuulutamisega läbirääkimistega menetluse ja konkurentidega peetavaid dialooge hõlmava menetluse puhul teevad ostjad kõigile väljavalitud kandidaatidele samaaegselt ja kirjalikult ettepaneku.
2. Kandidaatidele saadetavale kutsele lisatakse koopia pakkumistingimustest või kirjeldavast dokumendist ja kõikidest täiendavatest dokumentidest.
3. Kui kirjeldused, kirjeldavad dokumendid ja/või täiendavad dokumendid on muu üksuse kui lepingut sõlmiva ostja käes, märgitakse kutses ära aadress, kust neid kirjeldusi, seda kirjeldavat dokumenti või neid täiendavaid dokumente saab taotleda, ning vajaduse korral dokumentide taotlemise tähtaeg, nende eest makstav summa ja maksekord. Pädev talitus edastab dokumendid ettevõtjale kohe pärast taotluse laekumist.
4. Ostja või pädev talitus edastab kirjeldused, kirjeldava dokumendi või täiendavate dokumentidega seotud lisateabe vähemalt kuus päeva enne pakkumiste laekumistähtaega tingimusel, et taotlus on esitatud aegsasti. Kiirendatud menetluse puhul on see ajavahemik neli päeva.
5. Lisaks lõigetes 2, 3 ja 4 ette nähtud dokumentidele peab kutse sisaldama vähemalt:
 - a) viidet avaldatud hanketeatele;
 - b) pakkumiste esitamise tähtaega, aadressi, kuhu pakkumised tuleb saata, ning keelt või keeli, milles pakkumised tuleb koostada;
 - c) konkurentidega peetava dialoogi puhul konsultatsioonide alustamise kuupäeva ja kohta ning keelt või keeli, mida kasutatakse;
 - d) viidet kõikvõimalikele dokumentidele, mis tuleb esitada pakkuja esitatud kontrollitavate andmete tõendamiseks artikli 29 kohaselt, või lisada kõnealuses artiklis nimetatud teabele artiklites 32 ja 33 sätestatud tingimuste kohaselt;

- e) lepingute sõlmimise kriteeriumide suhtelist osakaalu või vajadusel ka kriteeriume väheneva tähtsuse järjekorras, kui see ei ole esitatud hanketeates, kirjeldustes või kirjeldavas dokumendis.

Artikkel 26

Kandidaatide ja pakkuja teavitamine

1. Ostjad teavitavad kandidaate ja pakkujaid võimalikult kiiresti hankelepingu või raamlepingu sõlmimise kohta tehtud otsusest, sealhulgas põhjustest, miks otsustati mitte sõlmida raamlepingut või lepingut, mille kohta on esitatud hankekuulutus, või alustada menetlust uuesti; see teave esitatakse kirjalikult ostjale esitatud taotluse põhjal.
2. Asjaomase osapoolte taotluse korral teeb ostja, kui lõikes 3 ei ole sätestatud teisiti, võimalikult kiiresti ja hiljemalt 15 päeva jooksul alates kirjaliku taotluse kättesaamisest teatavaks:
 - a) väljajäetud kandidaatidele nende taotluse tagasilükkamise põhjused;
 - b) edututele pakkujatele pakkumise tagasilükkamise põhjused, sealhulgas artikli 10 lõigetes 4 ja 5 nimetatud juhtudel põhjused, miks tehti mittesamaväärsuse otsuse või põhjused, miks otsustati, et ehitustööd, tarned või teenused ei vasta toimimis- või funktsionaalsetele nõuetele;
 - c) kõigile vastavaks tunnistatud pakkumise teinud pakkujatele väljavalitud pakkumise sisu ja suhtelised eelised, samuti eduka pakkuja nime või raamlepingu osapoolte nimed.
3. Ostjad võivad siiski otsustada jätta avaldamata teatavad 1. lõigus nimetatud andmed seoses lepingu või raamlepingu sõlmimisega, kui selliste andmete avaldamine takistaks seaduste rakendamist, oleks muul viisil vastuolus üldiste huvidega või kahjustaks era- või avalik-õiguslike ettevõtjate õigustatud ärihuve või nendevahelist ausat konkurentsi.

4. JAGU

Teabevahetus

Artikkel 27

Teabevahetuse suhtes kohaldatavad eeskirjad

1. Kogu käesolevas jaotises käsitletav sidepidamine ja teabevahetus võib toimuda posti või faksi teel või elektrooniliselt lõigetega 4 ja 5 ettenähtud korras, telefoni teel lõikes 6 nimetatud juhtudel ja asjaolude korral või neid vahendeid kombineerides vastavalt ostja valikule.

2. Valitud sidevahendid peavad olema üldiselt kättesaadavad ega tohi seega piirata ettevõtjate juurdepääsu pakkumismenetlusele.
3. Sidepidamine ning teabe vahetamine ja säilitamine peab toimuma viisil, mis tagab andmete terviklikkuse ning pakkumiste ja osalemistaotluste konfidentsiaalsuse säilitamise ning asjaolu, et ostjad tutvuvad pakkumiste ja osalemistaotluste sisuga alles siis, kui nende esitamise tähtaeg on möödas.
4. Elektroonilised teabevahetusvahendid, samuti nende tehnilised omadused peavad olema mittediskrimineerivad, üldiselt kättesaadavad ja koostalitusvõimelised üldkasutatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia toodetega.
5. Pakkumiste elektrooniliste edastus- ja vastuvõtuseadmete ning osalemistaotluste elektrooniliste vastuvõtuseadmete suhtes kehtivad järgmised eeskirjad:
 - a) huvitatud osapooltele on kättesaadav pakkumiste ja osalemistaotluste elektrooniliseks esitamiseks vajalik teave ja tehnilised nõuded, sealhulgas krüpteerimine. Lisaks sellele peavad pakkumiste ja osalemistaotluste elektroonilised vastuvõtuseadmed vastama VI lisa nõuetele;
 - b) liikmesriigid võivad kooskõlas direktiivi 1999/93/EÜ artikliga 5 nõuda, et elektrooniliste pakkumistega kaasneks kõnealuse artikli lõikele 1 vastav täiustatud elektrooniline allkiri;
 - c) liikmesriigid võivad sisse seada või säilitada vabatahtlikud akrediteerimiskavad, mille eesmärk on parandada selliste seadmete abil osutatava sertifitseerimisteenuse taset;
 - d) kui artiklites 30–35 osutatud dokumente, tõendeid ja avaldusi ei ole elektroonilisel kujul olemas, kohustuvad pakkujad või kandidaadid need esitama enne pakkumiste või osalemistaotluste esitamise tähtaja möödumist.
6. Osalemistaotluste edastamise suhtes kehtivad järgmised eeskirjad:
 - a) hankelepingute sõlmimise menetluses osalemise taotlused võib esitada kirjalikult või telefoni teel;
 - b) kui osalemistaotlused esitatakse telefoni teel, tuleb enne taotluste vastuvõtmiseks ettenähtud tähtaja möödumist saata selle kohta kirjalik kinnitus;
 - c) ostjad võivad nõuda faksitud osalemistaotluste kinnitamist elektrooniliselt või posti teel, kui see on vajalik juriidiliseks tõendamiseks. Ostja peab hanketeates esitama kõik sellised nõuded koos kinnituse elektrooniliselt või posti teel saatmise tähtajaga.

5. JAGU

Aruanded

Artikkel 28

Aruannete sisu

1. Ostjad koostavad iga hankelingu ja raamlepingu kohta kirjaliku aruande, mis sisaldab vähemalt järgmist:
 - a) ostja nimi ja aadress ning lepingu või raamlepingu objekt ja maksumus;
 - b) valitud hankemenetlus;
 - c) väljakuulutamiseta läbirääkimistega menetluse korral artiklis 20 osutatud asjaolud, millega selle menetluse kasutamist põhjendatakse;
 - d) kauem kui viis aastat kestva raamlepingu puhul sellise kestuse põhjused;
 - e) kui hange sisaldab tundlikke tehnilisi kirjeldusi, mida võib avaldada ainult ettevõtjale, kellega sõlmitakse hankeleping, siis need kirjeldused ning sellise piirangu põhjused;
 - f) edukate kandidaatide nimed ning nende valimise põhjused;
 - g) tagasilükatud kandidaatide nimed ning nende kõrvaldamise põhjused;
 - h) ebaharilikult madalate hindadega pakkumiste tagasilükkamise põhjused;
 - i) eduka pakkuja nimi ja põhjused, miks tema pakkumine välja valiti, ning juhul kui see on teada, ka lepingu või raamlepingu osa suurus, mille suhtes edukas pakkuja kavatseb sõlmida allhankelepinguid kolmandate isikutega;
 - j) vajadusel põhjused, miks ostja otsustas lepingut või raamlepingut mitte sõlmida.
2. Ostjad võtavad asjakohased meetmed, et dokumenteerida läbiviidud lepingute sõlmimise elektroonilise menetluse areng.
3. Aruanne või selle põhijooned edastatakse komisjoni taotlusel komisjonile.

VI PEATÜKK

Menetluse läbiviimine

SECTION 1

Üldsätted

Kandidaatide sobivuse kontrollimine ja osalejate valimine, hankelepingute sõlmimine

1. Hanke lepingud sõlmitakse artiklites 37 ja 38 sätestatud kriteeriumide alusel ja artiklit 11 arvesse võttes pärast seda, kui ostja on artiklites 32–36 osutatud finants- ja majandusliku olukorra, kutsealaste või tehniliste teadmiste või suutlikkuse kriteeriumide kohaselt ning vajaduse korral ning vastavalt käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud mittediskrimineerimist käsitlevatele eeskirjadele ja kriteeriumidele kontrollinud nende ettevõtjate sobivust, keda ei ole artiklite 30 ja 31 kohaselt välja jäetud.

2. Ostjad võivad nõuda, et kandidaadid vastaksid artiklite 32 ja 33 kohasele minimaalse suutlikkuse tasemetele.

Artiklites 32 ja 33 osutatud teabe ulatus ja konkreetse hankelepingu täitmiseks vajalikud suutlikkuse miinimumtasemed peavad olema lepingu objektiga seotud ja proportsionaalsed.

Miinimumtasemed esitatakse hanketeates.

3. Piiratud menetluse, väljakuulutamisega läbirääkimistega menetluse ja konkurentidega peetavat dialoogi kasutava menetluse puhul võivad ostjad piirata nõuetele vastavate kandidaatide arvu, kellele nad teevad ettepaneku esitada pakkumine või osaleda dialoogis, neid kandidaate peab olema vähemalt kolm.

Ostjad esitavad hanketeates kavandatavad objektiivsed ja mittediskrimineerivad eeskirjad või kriteeriumid ja kutsutavate kandidaatide minimaalse ja maksimaalse arvu, kui see on asjakohane.

Igal juhul peab kutsutud kandidaatide arv olema piisav, et tagada tõelist konkurentsi.

Ostjad kutsuvad osalema eelnevalt kehtestatud miinimumarvuga vähemalt võrdse arvu kandidaate. Kui valikukriteeriumidele ja minimaalsele suutlikkuse tasemele vastavate kandidaatide arv on miinimumarvust väiksem, võivad ostjad menetlust jätkata, kutsudes osalema nõuetele vastava suutlikkusega kandidaadi(d). Sama menetlusega seoses ei tohi ostja kaasata ettevõtjaid, kes ei taotlenud osalemist, ega kandidaate, kes ei ole nõutaval määral suutlikud.

4. Ostjad, kes otsustavad kasutada artikli 18 lõikes 3 ja artikli 19 lõikes 4 sätestatud võimalust vähendada arutatavate lahenduste arvu või pakkumiste arvu, mille üle peetakse läbirääkimisi, kohaldavad hanketeates või pakkumistingimustes märgitud lepingute sõlmimise kriteeriume. Kuivõrd on olemas piisav arv lahendusi või nõuetele vastavaid kandidaate, tagab kokkulepitud arv lõppjärgus tõelist konkurentsi.

2. JAGU

Kvalitatiivse valiku kriteeriumid

Kandidaadi isiklik olukord

1. Hankelepingu sõlmimise menetluses osalemisest jäetakse välja kõik kandidaadid või pakkujad, kelle suhtes on ostjale teadaolevalt langetatud lõplik kohtuotsus ühel või mitmel järgmisel põhjusel:
 - a) osalemine nõukogu ühismeetme 98/733/JSK²² artikli 2 lõikes 1 määratletud kuritegelikus organisatsioonis;
 - b) korruptsioon, nagu on vastavalt määratletud nõukogu 26. mai 1997. aasta akti²³ artiklis 3 ja nõukogu ühismeetme 98/742/JSK²⁴ artikli 3 lõikes 1;
 - c) pettus Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni²⁵ artikli 1 tähenduses;
 - d) terroriaktid, terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised, nagu on määratletud nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK²⁶ artiklites 1 ja 3, või kõnealuse raamotsuse artiklis 4 osutatud õigusrikkumisele üleskutsumine, sellele kaasaaitamine ning selle katse;
 - e) rahapesu ja terrorismi rahastamine, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ²⁷ artiklis 1.

Liikmesriigid täpsustavad käesoleva lõike rakendustingimused kooskõlas oma siseriikliku õigusega ja ühenduse õigust arvesse võttes.

Möödapääsmatult vajalikes üldistes huvides võivad liikmesriigid sätestada erandi esimeses lõigus osutatud nõudest.

Käesoleva lõike kohaldamisel teevad ostjad vajadusel kandidaatidele või pakkujatele ettepaneku esitada lõikes 3 osutatud dokumendid ja võivad, kui neil on selliste kandidaatide või pakkujate isikliku olukorra suhtes kahtlusi, pöörduda pädevate asutuste poole asjaomaste kandidaatide või pakkujate isikliku olukorra kohta vajalikuks peetava teabe saamiseks. Kui see teave puudutab kandidaati või pakkujat, kes ei asu ostjaga samas riigis, võib ostja pöörduda koostöö tegemiseks pädevate asutuste poole. Võttes arvesse selle liikmesriigi siseriiklikku õigust, kus kandidaat või pakkuja asub, on sellised palved seotud juriidiliste ja/või füüsiliste isikutega, sealhulgas ettevõtete direktorite ja muude isikutega, kellel on õigus kandidaati või pakkujat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida.

2. Hankelepingus osalemisest võib välja jätta iga ettevõtja:

²² EÜT L 351, 29.1.1998, lk 1.

²³ EÜT L 195, 25.6.1997, lk 1.

²⁴ EÜT L 358, 31.12.1998, lk 2.

²⁵ EÜT L 316, 27.11.1995, lk 48.

²⁶ EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3.

²⁷ EÜT L 309, 25.10.2005, lk 15.

- a) kes on pankrotis või likvideerimisel, kellele kohus on määranud halduri, kes on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, kes on peatanud äritegevuse või on siseriiklike õigusnormide alusel toimuva samalaadse menetluse tõttu analoogilises olukorras;
- b) kelle suhtes on algatatud menetlus pankroti väljakuulutamiseks, sundlikvideerimiseks, halduri määramiseks kohtu poolt või võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimiseks või muu samalaadne menetlus siseriiklike õigusnormide alusel;
- c) kes on vastavalt asjaomase riigi õigusnormidele *res judicata* jõudu omava kohtuotsusega tema ametialaste käitumisreeglitega seotud süüteos süüdi mõistetud;
- d) kes on raskelt eksinud ametialaste käitumisreeglite vastu, kui ostja suudab seda mis tahes viisil tõestada – näiteks teabeturbealaste kohustuste eiramine varasema riigihankelepingu puhul;
- e) kes on täitmata jätnud sotsiaalkindlustusmaksetega seonduvad kohustused, mis tal on vastavalt oma asukohariigi või ostja riigi õigusaktidele;
- f) kes on täitmata jätnud maksukohustused, mis tal on vastavalt oma asukohariigi või ostja riigi õigusaktidele;
- g) kes on käesoleva jao alusel nõutavate andmete esitamisel süüdi raskes pettuses või jätnud sellised andmed esitamata.

Liikmesriigid määravad kindlaks käesoleva lõike rakenduskorra ühenduse ja siseriikliku õiguse alusel.

3. Küllaldase tõendina selle kohta, et ettevõtja suhtes ei kehti ükski lõikes 1 või lõike 2 punktides a, b, c, e või f täpsustatud juhtum, aktsepteerib ostja järgmist:

- a) lõike 1 ja lõike 2 punktide a, b ja c puhul väljavõtte karistusregistrist või selle puudumisel samaväärne dokument, mille on väljastanud isiku päritolu- või lähteriigi pädev kohtuorgan või haldusasutus ning mis tõendab, et need nõuded on täidetud;
- b) lõike 2 punktide e ja f puhul asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse väljastatud tõend.

Kui asjaomane riik selliseid dokumente ega tõendeid ei väljasta või kui need ei käsitle kõiki lõikes 1 ja lõike 2 punktides a, b ja c nimetatud juhtumeid, võib need asendada vandega — või kui liikmesriigis ei ole vanne sätestatud, siis töötusega —, mille asjaomane isik annab oma päritolu- või lähteriigi pädeva kohtuorgani või haldusasutuse, notari või pädeva majandus- või kutseorganisatsiooni ees.

4. Liikmesriigid määravad asutused ja organid, kellel on õigus lõikes 3 osutatud dokumente, tõendeid või avaldusi väljastada, ning teatavad sellest komisjonile. Teavitamine ei piira andmekaitsenormide kohaldamist.

Artikkel 31

Sobivus tegeleda kutsealase tööga

Igalt hankelepingle sõlmimises osaleda soovivalt ettevõtjalt võib nõuda tõendeid selle kohta, et ta on vastavalt oma asukohariigi seadustele kantud erialasesse või äriregistrisse, või vande all tehtud avalduse või tõendi esitamist vastavalt V lisas esitatud ehitustööde riigihankepinguid käsitlevale A osale, asjade riigihankepinguid käsitlevale B osale ja teenuste riigihankepinguid käsitlevale C osale.

Teenuste riigihankepingute sõlmimise menetluses võib ostja juhul, kui kandidaatidel või pakkujalatel peab oma päritoluriigis asjaomase teenuse osutamiseks olema luba või kui nad peavad kuuluma teatavasse organisatsiooni, nõuda neilt loa olemasolu või organisatsiooni kuulumise tõendamist.

Artikkel 32

Finants- ja majanduslik seisund

1. Ettevõtja finants- ja majanduslikku seisundit võib üldjuhul tõendada ühe või mitme järgmise dokumendiga:
 - a) asjakohane pangaõiend või ametialase vastutuskindlustuse tõend, kui see on asjakohane;
 - b) bilanss või bilansi väljavõtted, kui bilansi avaldamine on ettevõtja asukohariigi õiguse alusel nõutav;
 - c) väljavõte ettevõtja kogukäibest ja, kui see on asjakohane, lepinguga seotud valdkonna käibest kõige rohkem viimase kolme majandusaasta jooksul, sõltuvalt ettevõtte asutamise või tema äritegevuse algusest, kuivõrd need andmed käibe kohta on olemas.
2. Vajadusel võib ettevõtja konkreetse lepingu puhul kasutada teiste üksuste võimalusi olenemata nendevaheliste sidemete õiguslikust laadist. Sel juhul peab ta ostjale tõendama, et tal on võimalus vajalikke vahendeid kasutada, esitades selleks näiteks kõnealuste üksuste poolt võetud vastava kohustuse.
3. Samadel tingimustel võib artiklis 4 nimetatud ettevõtjate ühendus kasutada ühenduse liikmete või muude üksuste võimalusi.
4. Ostjad täpsustavad hanketeates või pakkumiskutses, millised lõikes 1 nimetatud dokumendid nad välja valisid ning milliseid muid dokumente tuleb esitada.
5. Kui ettevõtja ei saa ostja nõutud dokumente mõjuval põhjusel esitada, võib ta oma finants- ja majanduslikku olukorda tõendada ostja poolt sobivaks peetud muude dokumentidega.

Tehniline ja/või kutsealane suutlikkus

1. Ettevõtjate tehnilist ja/või kutsealast suutlikkust hinnatakse ja kontrollitakse vastavalt lõigetele 2 ja 3.
2. Ettevõtja tehnilist suutlikkust võib vastavalt ehitustööde, tarnete või teenuste laadile, kogusele või tähtsusele ja kasutusviisile tõendada ühe või mitme järgmise vahendiga:
 - a)
 - i) viimase viie aasta jooksul tehtud ehitustööde nimekiri, millele on lisatud tõendid tähtsamate tööde rahuldava teostamise kohta. Kõnealustes tõendites esitatakse ehitustööde maksumus, aeg ja koht ning täpsustatakse, kas tööd ärieeskirjade kohaselt ja viidi nõuetekohaselt lõpule; vajadusel esitab pädev asutus need tõendid otse ostjale;
 - ii) põhiliste viimase kolme aasta jooksul kohaletoiimetatud tarnete või osutatud teenuste nimekiri koos nende maksumuse, kuupäevade ja avalik-õiguslike või eraõiguslike saajatega. Tõendusmaterjalina kohaletoiimetatud tarnete ja osutatud teenuste kohta esitatakse:
 - kui saaja oli riiklik ostja: pädeva asutuse väljaantud või allkirjaga kinnitatud tõendid;
 - kui saaja oli eraõiguslik ostja: ostja kinnitus või selle puudumisel lihtsalt ettevõtja avaldus;
 - b) tehniliste töötajate või tehniliste üksuste, eelkõige kvaliteedikontrolli eest vastutavate isikute nimekiri sõltumata sellest, kas nad kuuluvad vahetult asjaomase ettevõtte koosseisu või mitte, ning ehitustööde riigihankelepingute puhul nende isikute nimekiri, kelle poole töövõtja võib pöörduda tööde teostamiseks;
 - c) tarnija või teenuseosutaja poolt kvaliteedi tagamiseks kasutatud tehniliste seadmete ning ettevõtte töö uurimise ja analüüsimise vahendite kirjeldus;
 - d) tõendeid selle kohta, et ostja või ostja nimel toimiv tarnija või teenuseosutaja asukohariigi pädev asutus kontrollib kokkuleppe kohaselt tarnija tootmisvõimalusi või teenuseosutaja tehnilist pädevust ning vajaduse korral talle kättesaadavaid teadus- ja uurimistöövahendeid ning kvaliteedi tagamiseks kasutatavaid meetmeid;
 - e) teenuseosutaja või töövõtja ja/või ettevõtte juhtkonna ning eelkõige teenuste osutamise või tööde juhtimise eest vastutavate isikute haridus ja kutsekvalifikatsioon;
 - f) ehitustööde riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute puhul ning ainult asjakohastel juhtudel nende keskkonnajuhtimismeetmete nimekiri, mida ettevõtja saab lepingu täitmise ajal rakendada;

- g) tõend teenuseosutaja või töövõtja aasta keskmise töötajate ja juhtkonna liikmete arvu kohta viimase kolme aasta jooksul;
- h) hankelepingu täitmiseks, hädaolukorras, kriisioludes või relvastatud konflikti korral ostja võimalike suuremate vajaduste rahuldamiseks või hankelepingu objektiks olevate asjade hooldamise, uuendamise või kohandamise tagamiseks ettevõtja käsutuses olevate töövahendite, materjali ja tehnika kirjeldus, personali ja nende oskusteadmiste ja/või tarneallikate kirjeldus;
- i) tõend lepingu osa suuruse kohta, mille suhtes teenuseosutaja kavatseb sõlmida allhankelepinguid;
- j) tarnitavate toodete puhul järgmised dokumendid:
 - i) näidised, kirjeldused ja/või fotod, mille autentsust tuleb ostja nõudmisel tõendada;
 - ii) ametlike kontrolliasutuste või pädevaks tunnistatud ametite koostatud tõendid, mis kinnitavad toodete vastavust, viidates selgesti teatavatele tehnilistele kirjeldustele või standarditele.
- k) riigihangete puhul, milles kasutatakse, mille jaoks on vaja ja/või mis sisaldavad tundlikku teavet, tõendid selle kohta, et ettevõtja on suuteline töötleva, salvestama ja edastama tundlikku teavet ostja nõuetele vastaval turbetasemel.

Ostja võib vajaduse korral taotleda kandidaadi asukohariigi julgeolekuasutuselt või selle riigi määratud julgeolekuasutuselt, et ta kontrolliks hankelepingu täitmiseks kasutatavate tööruumide ja rajatiste, järgitavate tööstus- ja haldusmenetluste, infohaldusmeetodite ja/või palgatavate töötajate olukorra turvanõuetele vastavust.

Ostja võib vajaduse korral nõuda kandidaadilt kinnitust, et kandidaat kohustub tagama nõutaval turvetasemel konfidentsiaalsuse tundlikule teabele, mis on talle kättesaadav hankelepingu sõlmimise menetluse käigus, kuna sellist teavet sisaldavad pakkumistingimused või kirjeldav dokument.

3. Vajadusel võib ettevõtja konkreetse lepingu puhul kasutada teiste üksuste võimalusi olenemata nendevaheliste sidemete õiguslikust laadist. Sel juhul ta peab ostjale tõendama, et tema käsutuses on lepingu täitmiseks vajalikud vahendid, tuues esile näiteks kõnealuste üksuste poolt võetud kohustuse anda vajalikud vahendid ettevõtja käsutusse.
4. Samadel tingimustel võib artiklis 4 nimetatud ettevõtjate ühendus kasutada ühenduse liikmete või muude üksuste võimalusi.
5. Selliste lepingute sõlmimise menetluses, mille objektiks on tärned, millega kaasneb kohaletoomine ja paigaldamine, teenused ja ehitustööd, võib hinnata ettevõtjate suulikkust teenust osutada või paigaldustöid teha, võttes arvesse eelkõige nende oskusi, efektiivsust, vilumusi ja usaldusväärsust.

6. Ostjad täpsustavad hanketeates või pakkumiskutses, milliseid dokumente nad lõike 2 alusel soovivad saada.

Artikkel 34

Kvaliteedi tagamise standardid

Kui ostjad nõuavad, et esitataks sõltumatute asutuste koostatud tõendid selle kohta, et ettevõtja järgib teatavaid kvaliteedi tagamise standardeid, viitavad nad asjakohastel Euroopa standardite seerialtel põhinevatele ja sertifitseerimist käsitlevale Euroopa standardite seeriale vastavate asutuste poolt kinnitatud kvaliteedi tagamise süsteemidele. Nad tunnustavad teiste liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid. Samuti aktsepteerivad nad muud ettevõtja esitatud tõendusmaterjali samaväärsete kvaliteedi tagamise meetmete kohta.

Artikkel 35

Keskkonnajuhtimise standardid

Kui ostjad nõuavad artikli 33 lõike 2 punktis f osutatud juhtudel, et esitataks sõltumatute asutuste koostatud tõendid selle kohta, et ettevõtja täidab teatavaid keskkonnajuhtimise standardeid, viitavad nad ühenduse keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemile (EMAS) või asjakohastel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel põhinevatele ja sertifitseerimist käsitlevatele ühenduse seadustele või asjakohastele Euroopa või rahvusvahelistele standarditele vastavate asutuste poolt kinnitatud keskkonnajuhtimise standarditele. Nad tunnustavad teiste liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid. Samuti aktsepteerivad nad muud ettevõtja esitatud tõendusmaterjali samaväärsete keskkonnajuhtimise meetmete kohta.

Artikkel 36

Täiendavad dokumendid ja teave

Ostjad võivad paluda ettevõtjatel artiklite 30–35 kohaselt esitatud tõendeid ja dokumente täiendada või selgitada.

3. JAGU

Hankelepingu sõlmimine

Artikkel 37

Hankelepingute sõlmimise kriteeriumid

1. Ilma et see piiraks siseriiklike teatavate teenuste tasustamist käsitlevate õigusnormide kohaldamist, tugineb ostja lepingu sõlmimisel järgmistele kriteeriumidele:

- a) kui leping sõlmitakse ostja seisukohast majanduslikult soodsaima pakkumise esitajaga: mitmesugused asjaomase hankelepingu objektiga seotud kriteeriumid, nagu näiteks kvaliteet, hind, tehniline väärtus, funktsionaalsed omadused, keskkonnaga seotud omadused, käitamiskulud, kogu tsükli kulud, tasuvus, müügijärgne hooldus ja tehniline abi, tarnekuupäev ja tarne- või lepingu täitmise tähtaeg, tarnekindlus, koostalitlusvõime;
 - b) üksnes madalaim hind.
2. Ilma et see piiraks kolmanda löigu kohaldamist, täpsustab ostja lõike 1 punktis a osutatud juhul hanketeates või pakkumistingimustes või konkurentidega peetava dialoogi puhul kirjeldavas dokumendis suhtelise osakaalu, mille ta igale valitud kriteeriumile majanduslikult kõige soodsama pakkumise kindlaksmääramisel omistab.

Need osakaalud on väljendatavad nõuetekohase ulatusega vahemikena.

Ostja, kes arvab, et suhtelise osakaalu määramine ei ole ilmsetel põhjustel võimalik, nimetab hanketeates või pakkumistingimustes või konkurentidega peetava dialoogi puhul kirjeldavas dokumendis lepingu sõlmimise kriteeriumid tähtsuse järjekorras.

Artikkel 38

Ebaharilikult madalate hindadega pakkumised

1. Kui teatava hankelepingu puhul tunduvad pakkumiste hinnad kaupade, ehitustööde või teenustega võrreldes ebaharilikult madalad, nõuab ostja enne, kui võib sellised pakkumised tagasi lükata, kirjalikke täpsustusi pakkumise koostisosade kohta, mida ta peab asjakohaseks.
- Need täpsustused võivad olla seotud esmajoones:
- a) ehitusmeetodi säästlikkusega, tootmisprotsessiga või osutatavate teenustega;
 - b) valitud tehniliste lahendustega ja/või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkuja ehitustööde teostamiseks, kaupade tarnimiseks või teenuste osutamiseks kättesaadavad;
 - c) pakkuja väljapakutud ehitustöö, tarnete või teenuste originaalsusega;
 - d) ehitustöö teostamise, teenuse pakkumise või tarnimiskohas kehtivate töökaitset ja töötingimusi käsitlevate sätete täitmisega;
 - e) pakkuja võimalusega saada riigiabi.
2. Ostja kontrollib neid koostisosi, pidades nõu pakkujaga ja võttes arvesse esitatud tõendeid.
3. Kui ostja veendub, et pakkumishind on ebaharilikult madal seepärast, et pakkuja saab riigiabi, võib pakkumise sel põhjusel tagasi lükata üksnes pärast nõupidamist

pakkujaga, kui viimane ei suuda ostja määratud piisavalt pika tähtaja jooksul tõendada, et talle antud abi oli seaduslik. Kui ostja pakkumise sellistel asjaoludel tagasi lükkab, teatab ta sellest komisjonile.

III JAOTIS

Statistiliste andmete esitamise kohustus, täitevvõim ja lõppsätted

Artikkel 39

Statistiliste andmete esitamise kohustus

Hindamaks käesoleva direktiivi kohaldamise tulemusi, edastavad liikmesriigid komisjonile hiljemalt iga aasta 31. oktoobriks artikli 40 kohaselt koostatud statistilise aruande, mis käsitleb ostjate poolt eelmisel aastal sõlmitud asjade, teenuste ja ehitustööde riigihankelepinguid eraldi.

Artikkel 40

Statistilise aruande sisu

1. Statistilises aruandes käsitletakse eraldi asjade, teenuste ja ehitustööde kohta sõlmitud riigihankelepinguid.
2. Iga keskvalitsusasutusest ostja kohta ja kõigi teiste ostjakategooriate kohta märgitakse statistilises aruandes eraldi vähemalt käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate hanklepingute arv ja maksumus.

Võimaluse piires analüüsitakse esimese lõigus osutatud andmeid:

- a) valitud hankemenetluse liikide kaupa ja iga sellise menetluse puhul I lisas esitatud ehitustööde, asjade ja teenuste kaupa, määrates need kindlaks CPV nomenklatuuri kategooria järgi;
- b) selle ettevõtja kodakondsuse või riikkondsuse kaupa, kellega leping sõlmiti.

Kui lepingud on sõlmitud väljakuulutamisetähtaajaga menetluse teel, analüüsitakse esimese lõigu punktis a osutatud andmeid ka artiklis 20 nimetatud asjaolude kaupa ning täpsustatakse liikmesriikide ja kolmandate riikide edukate ettevõtjatega sõlmitud lepingute arv ja maksumus.

3. Statistilises aruandes esitatakse kõik muud Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud riigihankelepinguid käsitleva lepingu alusel nõutavad statistilised andmed.
4. Statistilise aruande sisu kinnitatakse vastavalt artiklis 41 osutatud menetlusele.

Artikkel 41

Nõuandekomitee

1. Komisjoni abistab riigihankepingute nõuandekomitee, mis on moodustatud otsuse 71/306/EMÜ²⁸ artikliga 1 (edaspidi „komitee”).
2. Käesolevale lõigule viidates kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7 vastavalt selle otsuse artiklile 8.
3. Kui osutatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7.

Artiklis 6 sätestatud piirmäärade läbivaatamise puhul on otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõike 3 punktis c, lõike 4 punktides b ja e ette nähtud tähtjaks sätestatud kaks nädalat, kuna nõuded tähtjale sõltuvad arvutusmeetoditest ja direktiivi 2004/18/EÜ artikli 78 lõike 1 teises lõigus ja lõikes 4 sätestatud avaldamisest.

4. Kui osutatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1, 2, 4 ja 6 ning artiklit 7.

Artikkel 42

Piirmäärade läbivaatamine

1. Direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 78 sätestatud piirmäärade läbivaatamise raames vaatab komisjon läbi ka käesoleva direktiivi artiklis 6 sätestatud piirmäärad, kohandades:
 - a) artikli 6 punktis a sätestatud piirmäära direktiivi 2004/18/EÜ artikli 7 punktis a sätestatud läbivaadatud piirmääraga,
 - b) artikli 6 punktis b sätestatud piirmäära direktiivi 2004/18/EÜ artikli 7 punktis b sätestatud läbivaadatud piirmääraga,
 - c) artikli 6 punktis c sätestatud piirmäära direktiivi 2004/18/EÜ artikli 7 punktis c sätestatud läbivaadatud piirmääraga.

Komisjon vaatab piirmäärad läbi ja ühtlustab need vastavalt artikli 41 lõikega 3 ette nähtud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Asja kiireloomulisuse tõttu võib komisjon kohaldada artikli 41 lõikes 4 osutatud kiirmenetlust.

2. Lõike 1 kohaselt kehtestatud piirmäärade väärtust euroga mitteühinenud liikmesriikide vääringutes kohandatakse eespool nimetatud direktiivi 2004/18/EÜ piirmääradele vastavatele väärtustele, mis arvutatakse vastavalt direktiivi 2004/18/EÜ artikli 78 lõikele 3.

²⁸ EÜT L 185, 16.8.1971, lk 15. Otsust on muudetud otsusega 77/63/EMÜ (EÜT L 13, 15.1.1977, lk 15).

3. Komisjon avaldab lõikes 1 osutatud läbivaadatud piirmäärad ja nende vastavad väärtused osutatud riikide vääringus *Euroopa Liidu Teatajas* nende läbivaatamisele järgneva novembrikuu alguses.

Artikkel 43

Muudatused

1. Artikli 41 lõikes 2 osutatud korras võib komisjon muuta:
 - a) artiklis 22 osutatud hanketeade ning artiklis 39 sätestatud statistiliste aruannete koostamise, edastamise, vastuvõtmise, tõlkimise, kogumise ja levitamise korda;
 - b) IV lisas osutatud andmete edastamise ja avaldamise korda tehnilise arengu alusel või halduspõhjustel;
2. Artikli 41 lõikes 3 ette nähtud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt võib komisjon muuta käesoleva direktiivi järgmisi vähemolulisi sätteid:
 - a) I lisas sätestatud CPV nomenklatuuri viitenumbreid, kuivõrd see ei muuda käesoleva direktiivi mõjuala, ning kõnealuses lisas loetletud teenusekategoriate piires selle klassifikatsiooni konkreetsetele asetustele viitamise korda teadetes;
 - b) VI lisa punktides a, f ja g osutatud elektrooniliste vastuvõtuseadmete tehnilisi üksikasju ja omadusi.

Asja kiireloomulisuse tõttu võib komisjon kohaldada artikli 41 lõikes 4 osutatud kiirmenetlust.

Artikkel 44

Direktiivi 2004/18/EÜ muutmine

Direktiivi 2004/18/EÜ²⁹ artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/18/EÜ, 31. märts 2004, ehitustööde riigihanketingute, asjade riigihanketingute ja teenuste riigihanketingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta, ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

„Artikkel 10

Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hanked

Käesolevat direktiivi kohaldatakse kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas korraldatavate riigihangete suhtes, välja arvatud direktiivi XXXX/X/EÜ³⁰ kohaldamisalasse kuuluvate riigihangete suhtes. Käesolevat direktiivi ei kohaldata riigihangete suhtes, mis vastavalt direktiivi XXXX/X/EÜ artiklitele 8 ja 9 ei kuulu kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse.”

Artikkel 45

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt [...]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile nende poolt käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetavate siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 46

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 47

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, [...]

Euroopa Parlamendi nimel
president
[...]

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]

³⁰ Viited käesolevale direktiivile.

L LISA

ARTIKLIS 1 OSUTATUD TEENUSED

Kategooria	Teenuste nimetus	CPV-kood
1	Hooldus- ja remonditeenused	50100000-6 kuni 50884000-5 (v.a 50310000-1 kuni 50324200-4 ja 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) ning 51000000-9 kuni 51900000-1
2	Maismaatransporditeenused, ³¹ sh soomussõiduki- ja kulleriteenused, v.a postivedu	60110000-2 kuni 60183000-4 (v.a 60160000-7, 60161000-4), ja 64120000-3 kuni 64121200-2
3	Õhuveoteenused: reisijate ja lastiveoteenus, v.a postivedu	60410000-5 kuni 60424120-3 (v.a 60411000-2, 60421000-5), ja 60500000-3
4	Postivedu: maismaa- ³² ja õhutransport	60160000-7, 60161000-4 60411000-2, 60421000-5
5	Telekommunikatsiooniteenused	64200000-8 kuni 64228200-2, 72318000-7, ja 72700000-7 kuni 72720000-3
6	Finantsteenused: a) kindlustusteenused b) panga- ja investeerimisteenused ³³	66100000-1 kuni 66720000-3 5
7	Arvutiteenused ja nendega seotud teenused	50310000-1 kuni 50324200-4, 72000000-5 kuni 72920000-5 (v.a 72318000-7 ja 72700000-7 kuni 72720000-3), 79342311-6
8	Uurimis- ja arendusteenused ³⁴	73000000-2 kuni 73436000-7

³¹ Välja arvatud 18. liiki kuuluvad raudteetransporditeenused.

³² Välja arvatud 18. liiki kuuluvad raudteetransporditeenused.

³³ Välja arvatud väärtpaberite või muude finantsdokumentide väljaandmise, müügi, ostu või loovutamise seonduvad teenused ning keskpankade osutatavad teenused.

Siia ei kuulu ka: teenused maa, olemasolevate ehitiste või muu kinnisvara või sellega seotud õiguste omandamiseks või rendilevõtmiseks mis tahes rahaliste vahenditega; käesolev direktiiv hõlmab siiski finantsteenustega seotud lepinguid, mis sõlmitakse mis tahes vormis ostu- või rendilepinguga samaaegselt, sellele eelnevalt või pärast seda.

		(v.a 73200000-4, 73210000-7, 7322000-0)
9	Arvepidamis-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused	79210000-9 kuni 79212500-8
10	Juhtimiskonsultatsiooniteenused ³⁵ ja nendega seotud teenused	73200000-4 kuni 73220000-0, 79400000-8 kuni 79421200-3 ja 79342000-3, 79342100-4 79342300-6, 79342320-2, 79342321-9, 79910000-6, 79991000-7 98362000-8
11	Arhitektuuriteenused; inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused; linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused; nendega seotud teadus- ja tehnilise konsultatsiooni teenused; tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused	71000000-8 kuni 71900000-7 (v.a 71550000-8) ja 79994000-8
12	Hoonete koristamise ja kinnisvarahalduse teenused	70300000-4 kuni 70340000-6, ja 90900000-6 kuni 90924000-0
13	Reovee- ja jäätmekäitlusteenused; kanalisatsiooni- jms teenused	90400000-1 kuni 90743200-9 (v.a 90712200-3), ja 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0

³⁴ Välja arvatud muud uurimis- ja arendusteenused peale selliste, millest tuleneb kasu üksnes ostjale tema enese tarbeks ja tema enese tegevuse käigus, tingimusel et osutatud teenuse eest tasub täismahus ostja.

³⁵ Välja arvatud vahekohtu- ja lepitamisteenused.

II LISA

TEATAVATE ARTIKLIS 10 OSUTATUD TEHNILISTE KIRJELDUSTE MÄÄRATLUSED

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) a) „tehniline kirjeldus” – ehitustööde riigihankelepingute puhul eeskätt pakkumistingimustes sisalduv tehniliste ettekirjutuste kogum, millega määratletakse materjali, toote või asja suhtes esitatavad nõuded, mis võimaldavad kirjeldada materjali, toodet või objekti sellisel viisil, et ostja saaks hinnata selle sobivust hanke eesmärkidega. Tehnilised ettekirjutused võivad hõlmata keskkonnakaitse nõudeid, konstruktsioonilisi nõudeid (kaasa arvatud puuetega inimeste ligipääsu tagamise nõue), nõudeid seoses vastavushindamise, jõudluse, ohutuse või mõõtmega, kaasa arvatud seoses kvaliteedi tagamise menetluste, terminoloogia, sümbolite, katsetamise ja katsemeetodite, pakendamise, märgistamise ja tähistamisega ning tootmisprotsessi ja -tehnoloogiaga. Ühtlasi määratletakse ettekirjutustega ehitise projekt ja maksumus, samuti katsetamise, järelevalve ja vastuvõtmise tingimused ning ehitamise meetodid, tehnoloogia ja kõik muud tehnilised tingimused, mida ostja on võimeline kirjeldama vastavalt üld- või erinormidele, mis on seotud valmistööde või nende materjali ja koostisosadega;
- b) „tehniline kirjeldus” – asjade ja teenuste riigihankelepingute puhul asja või teenuse nõutavaid omadusi määratlevas dokumendis esitatud tehniline kirjeldus, mis hõlmab näiteks kvaliteeditaseme, keskkonnanõudeid, konstruktsioonilisi nõudeid (kaasa arvatud puuetega inimeste ligipääsu tagamise nõue), nõudeid seoses vastavushindamise, jõudluse, asja kasutamise, ohutuse või mõõtmega, sealhulgas toote kaubamärgi vastavuse, terminoloogia, sümbolite, katsetamise ja katsemeetodite, pakendamise, märgistamise ja tähistamise, kasutusjuhiste, tootmisprotsessi ja -tehnoloogiaga ning vastavuse hindamise menetlustega;
- 2) „standard” – tunnustatud standardimisasutuse poolt korduvaks ja pidevaks kasutamiseks heaks kiidetud tehniline kirjeldus, mille järgimine ei ole üldjuhul kohustuslik ja mis kuulub ühte järgmistest kategooriatest:
 - „rahvusvaheline standard” – mõne rahvusvahelise standardimisasutuse vastu võetud ja avaldatud standard,
 - „Euroopa standard” – mõne Euroopa standardimisasutuse vastu võetud ja avaldatud standard,
 - „riigi standard” – mõne siseriikliku standardimisasutuse vastu võetud ja avaldatud standard;
- 3) „kaitsestandard” – tehniline kirjeldus, mille järgimine ei ole kohustuslik ja mille on heaks kiitnud kaitsevaldkonnas korduvaks või pidevaks kohaldamiseks mõeldud tehniliste kirjelduste väljatöötamisele spetsialiseerunud rahvusvaheline, piirkondlik või siseriiklik standardimisasutus;

- 4) „Euroopa tehniline tunnustus” – positiivne tehniline hinnang selle kohta, et asi sobib mingiks ettenähtud otstarbeks, kuna vastab oma omadustelt ehitustöödele esitatud peamistele nõuetele ja ettenähtud kasutustingimustele. Euroopa tehnilise tunnustuse väljastab liikmeriigi poolt selleks määratud tunnustusasutus;
- 5) „ühtne tehniline kirjeldus” – kõikide liikmesriikide tunnustatud meetodi alusel välja töötatud tehniline kirjeldus, mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*;
- 6) "etalon" – iga ametlike standardite hulka mittekuuluv asi, mille Euroopa standardimisasutused on töötanud välja vastavalt turu vajadustele.

III LISA

ARTIKLIS 22 OSUTATUD TEADETES ESITATAV TEAVE

TEADE OSTJAPROFIILI KÄSITLEVA EELTEATE AVALDAMISE KOHTA

1. Ostja asukohariik
2. Ostja nimi
3. Ostjaprofiilide veebiaadress (URL)
4. CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid)

EELTEADE

1. Ostja ning täiendavat teavet andva talituse (kui see ei ole ostja) nimi, aadress, faksinumber, e-posti aadress, ning teenuste ja ehitustööde hankalepingute puhul näiteks selle valitsusasutuse veebiaadress, kust saab teavet üldise õigusliku raamistiku kohta, mis on teenuste osutamise või tööde teostamise kohas maksude, keskkonnakaitse, töökaitse ja töötingimuste suhtes kohaldatav.
2. Ehitustööde riigihanked: tööde laad ja ulatus, teostamiskoht; kui ehitusobjekt on jagatud osadeks, nende osade põhiandmed seoses ehitustööde kogumahuga; võimaluse korral kavandatavate ehitustööde eeldatav maksumus, CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid).

Asjade riigihanked: tarnitavate asjade laad ja kogus või maksumus, CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid).

Teenuste riigihanked: tellimuste eeldatav kogumaksumus igas I lisas loetletud teenusekategooria kohta, CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid).
3. Teenuste riigihangete puhul hankemenetlus(t)e eeldatav alguskuupäev teenusekategooriate kaupa.
4. Vajaduse korral märkida, et tegemist on raamlepinguga.
5. Vajaduse korral muu teave.
6. Teate või käesoleva, ostjaprofiili käsitleva teate, saatmise kuupäev.
7. Märkida, kas hankalepingu suhtes kohaldatakse Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud riigihankeid käsitlevat lepingut.

HANKETEADE

Piiratud menetlused, väljakuulutamisega läbirääkimistega menetlused ja konkurentidega peetavad dialoogid.

1. Ostja nimi, aadress, telefoni- ja faksinumber, e-posti aadress.
2.
 - a) Valitud hankemenetlus;
 - b) vajaduse korral kiirmenetluse kasutamise põhjendus (piiratud ja läbirääkimistega menetluste puhul);
 - c) vajaduse korral märkida, et tegemist on raamlepinguga.
3. Hankevorm.
4. Hankelepingu täitmise / tööde teostamise koht, asjade tarnimise koht või teenuste osutamise koht.
5.
 - a) Ehitustööde riigihanked:
 - ehitustööde laad ja ulatus ning üldkirjeldus. Märkida eelkõige võimalus täiendavateks ehitustöödeks ja, kui on teada, eeldatav aeg, millal seda võimalust kasutatakse, ning lepingu võimalike pikendamiste arv. Kui ehitustööd või leping on jaotatud osadeks, osade järjestus vastavalt tööde mahule; CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid),
 - teave ehitustööde eesmärgi või hankelepingu eesmärgi kohta, juhul kui viimane sisaldab ka projekteerimist,
 - raamlepingute puhul märkida ka raamlepingu eeldatav kestus, ehitustööde kavandatav kogumaksumus kogu raamlepingu kehtivusajal ning sõlmitavate hankelepingute maksumus ja sagedus võimaluse piires.
 - b) Asjade riigihanked:
 - tarnitavate asjade laad, sealhulgas märke selle kohta, kas pakkumisi taotletakse ostu-, liisingu-, rendi- või järelmaksuga liisingulepingutele või nende kombinatsioonidele, nomenklatuuri viitenumber. Tarnitavate asjade kogus, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja kui on teada, eeldatav aeg, millal seda võimalust kasutatakse, ning lepingu võimalike pikendamiste arv; CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid).
 - korrapäraseid tarneid käsitlevate lepingute või pikendatavate lepingute puhul ka järgmiste hangitavaid asju käsitlevate hankelepingute sõlmimise eeldatav ajakava, kui see on teada,
 - raamlepingute puhul märkida ka raamlepingu eeldatav kestus, tarnete eeldatav kogumaksumus kogu raamlepingu kehtivusajal ning võimaluse korral sõlmitavate hankelepingute maksumus ja sagedus.
 - c) Teenuste riigihanked:

- teenuse kategooria ja kirjeldus. CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid). Teenuste kogus. Eelkõige märkida kõik võimalused lisahangeteks ja kui on teada, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse ning lepingu võimalike pikendamiste arv. Kindlaks ajavahemikuks pikendatavate lepingute puhul ka järgmiste hangitavaid teenuseid käsitlevate riigihangete eeldatav ajakava, kui see on teada.

Raamlepingute puhul märkida ka raamlepingu eeldatav kestus, teenuste eeldatav kogumaksumus kogu raamlepingu kehtivusajal ning võimaluse korral sõlmitavate hanklepingute maksumus ja sagedus,

- märke selle kohta, kas õigus- või haldusnormidega nähakse ette, et teenust võib osutada üksnes kindla kutseala esindaja.

Viide asjaomastele õigus- või haldusnormidele,

- märke selle kohta, kas juriidilised isikud peavad näitama teenuse osutamise eest vastutavate töötajate nimed ja kutsekvalifikatsiooni.

- Kui hanked on jagatud osadeks, märkida, kas ettevõtjatel on võimalik teha pakkumisi ühe, mitme ja/või kõikide osade kohta.
- Märkida, kas on või ei ole lubatud pakkuda variante.
- Ehitustööde/tarnete/teenuste lõpetamise tähtaeg või ehitustööde/tarnete/teenuste hanklepingu kestus. Võimaluse piires ehitustööde alustamise tähtaeg või tarnete või teenuste osutamise alustamise või täitmise tähtaeg.
- Vajaduse korral märkida hanklepingu täitmise eritingimused.
- Osalemistaotluste laekumise tähtaeg;
 - aadress, kuhu taotlused tuleb saata;
 - keel või keeled, milles taotlused tuleb koostada.
- Vajaduse korral nõutavad tagatised ja garantiid.
- Peamised rahastamis- ja maksetingimused ja/või viited asjakohastele õigusaktidele.
- Vajaduse korral õiguslik vorm, mida pakkumismenetluse võitnud ettevõtjate ühenduselt nõutakse.
- Ettevõtjate isiklikku olukorda käsitlevad valikukriteeriumid, mis võivad tuua kaasa kõrvaldamise hankemenetlusest, ning ettevõtjalt nõutav teave selle kohta, et nad ei ole kõrvalejätmist põhjustavas olukorras. Ettevõtja isiklikku olukorda käsitlevad valikukriteeriumid ja teave, ettevõtjate suhtes kehtestatud majandusliku seisundi ja tehnilise suutlikkuse miinimumnõuete hindamiseks vajalik teave ja formaalsused. Võimalike muude nõutavate suutlikkusnäitajate miinimumtasemed.
- Raamlepingud: lepinguga hõlmatud ettevõtjate kavandatav arv ja vajaduse korral maksimumarv, raamlepingu kavandatav kestus.

16. Konkurentidega peetav dialoog ja väljakuulutamise läbirääkimistega menetlus: vajaduse korral märkida, kui kasutatakse järjestikuste etappidena toimuvat menetlust, et vähendada järk-järgult lahenduste või pakkumiste arvu, mille suhtes jätkatakse kas arutelu või läbirääkimisi.
17. Kui kasutatakse võimalust vähendada kandidaatide arvu, keda kutsutakse pakkumist esitama, dialoogis osalema või läbirääkimisi pidama, siis märkida kavandatud kandidaatide miinimumarv ja vajaduse korral maksimumarv ning objektiivsed kriteeriumid, mille põhjal kandidaatide arv valitakse.
18. Artiklis 37 osutatud kriteeriumid, mille alusel sõlmitakse hankeleping: „madalaim hind” või „majanduslikult kõige soodsam pakkumine”. Majanduslikult kõige soodsama pakkumise kriteeriumid ning nende suhteline osakaal tuleb märkida juhul, kui need ei ole esitatud pakkumistingimustes või konkurentidega peetava dialoogi puhul kirjeldavas dokumendis.
19. Hanketeate saatmise kuupäev.
20. Märkida, kas hankeleping suhtes kohaldatakse Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud riigihankeid käsitlevat lepingut.

HANKELEPINGU SÕLMIMISE TEADE

1. Ostja nimi ja aadress.
2. Valitud hankemenetlus. Väljakuulutamiseta läbirääkimistega menetluse valimise puhul (artikkel 20), selle põhjendus.
3. Ehitustööde riigihanked: tööde laad ja ulatus.

Asjade riigihanked: vajaduse korral tarnitavate asjade laad ja kogus, CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid).

Teenuste riigihanked: teenusekategooria ja kirjeldus; CPV nomenklatuuri viitenumber(-numbrid); ostetavate teenuste kogus.
4. Hankelepingu sõlmimise kuupäev.
5. Hankelepingu sõlmimise kriteeriumid.
6. Saadud pakkumiste arv.
7. Eduka ettevõtja nimi ja aadress või edukate ettevõtjate nimed ja aadressid.
8. Hind või hinnavahemik (minimaalne/maksimaalne).
9. Väljavalitud pakkumise (pakkumiste) maksumus või hankelepingu sõlmimiseks arvesse võetava kõige kallima või kõige madalama hinnaga pakkumise maksumus.
10. Vajaduse korral lepingu osa, mis sõlmitakse kolmandate isikutega allhanke korras ning asjaomase osa maksumus.
11. Hanketeate avaldamise kuupäev vastavalt IV lisas esitatud avaldamist käsitlevatele tehnilistele kirjeldustele.
12. Käesoleva hanketeate saatmise kuupäev.

IV LISA

AVALDAMISE TINGIMUSED

1. Teadete avaldamine

- a) Ostjad saadavad artiklis 22 osutatud teated Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusele artiklis 23 osutatud vormis. Artikli 22 lõike 1 esimeses lõigus osutatud eelteated, mis seisnevad ostja tutvustamises vastavalt punktile 2 ning teated sellise avaldamise kohta, tuleb samuti koostada nimetatud vormis.

Artiklis 22 osutatud teated avaldab Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus või ostjad, kui tegemist on ostjat tutvustava eelteatega.

Lisaks võivad ostjad avaldada nimetatud teabe veebilehel „Ostjaprofiil” vastavalt punktile 2.

- b) Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus väljastab ostjale kinnituse artikli 23 lõikes 8 osutatud avaldamise kohta.

2. Lisateabe avaldamine

Ostjaprofiil võib sisaldada artikli 22 lõike 1 esimeses lõigus osutatud ostjat tutvustavaid eelteateid, teavet kehtivate ning kavandatavate hankemenetluste kohta, sõlmitud lepingute, tühistatud menetluste kohta ning igasugust muud kasulikku üldteavet, näiteks kontaktaadressi, telefoni- ja faksinumbrit, posti- ja e-posti aadressi.

3. Teadete elektroonilisel teel saatmise vorm ja kord

Teate elektroonilisel teel saatmise vorm ja kord on kättesaadavad Internetis aadressil: <http://simap.europa.eu>.

V LISA
REGISTRID³⁶

A OSA

EHITUSTÖÖDE RIIGIHANKELEPIGUD

Liikmesriikide kutseregistrid ning vastavad kinnitused ja tõendid on järgmised:

- Belgia: „Registre du Commerce”/„Handelsregister”,
- Bulgaaria: „Търговски регистър”,
- Tšehhi Vabariik: „obchodní rejstřík”,
- Taani: „Erhvervs- og Selskabsstyrelsen”,
- Saksamaa: „Handelsregister” ja „Handwerksrolle”,
- Eesti: „Keskäriregister”,
- Iirimaa: töövõtjal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Registrar of Companies” või „Registrar of Friendly Societies”, või tõendi selle kohta, et ettevõtja on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal riigis, kus on tema registreeritud asukoht, kindlaksmääratud kohas ja ärinime all,
- Kreeka: „Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων - ΜΕΕΠ” Keskkonna-, maakasutuse planeerimise ja riiklike ehitustööde ministeerium (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε),
- Hispaania: „Registro Oficial de Empresas Clasificadas del Ministerio de Hacienda”,
- Prantsusmaa: „Registre du commerce et des sociétés” ja „Répertoire des métiers”,
- Itaalia: „Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato”,
- Küpros: töövõtjal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Council for the Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων)” vastavalt tsiviilehitustööde registreerimise ja auditeerimise ning ehitustöövõtjate seadusele,
- Läti: „Uzņēmumu reģistrs” („ettevõttereister”),
- Leedu: „Juridinių asmenų registras”,
- Luksemburg: „Registre aux firmes” ja „Rôle de la chambre des métiers”,
- Ungari: „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása”,

³⁶ Artiklis 31 kasutatava mõiste „register” all käsitatakse käesolevas lisas esitatud registreid ja juhul, kui liikmesriigid on teinud nendesse muudatusi, neid asendanud uusi registreid.

- Malta: töövõtja esitab oma „numru ta’ registrazzjoni tat- Taxxa tal- Valur Miżjud (VAT) u n- numru tal-licenzja ta’ kummerc”, ning partnerite või äriühingute puhul Malta pädevate finantsasutuste väljastatud asjaomase registreerimisnumbri,
- Madalmaad: „Handelsregister”,
- Austria: „Firmenbuch”, „Gewerberegister”, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,
- Poola: „Krajowy Rejestr Sądowy” (riigikohtukantselei),
- Portugal: „Instituto dos Mercados de Obras Públicas e Particulares e do Imobiliário” (IMOPPI),
- Rumeenia: „Registrul Comerțului”,
- Sloveenia: „Sodni register” ja „obrtni register”,
- Slovakkia: „Obchodný register”,
- Soome: „Kaupparekisteri»/«Handelsregistret”,
- Rootsi: „aktiebolags -, handels – eller föreningsregistren”,
- Ühendkuningriik: töövõtjal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Registrar of Companies” või kui see ei ole võimalik, siis tõendi selle kohta, et ettevõtja on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal riigis, kus on tema registreeritud asukoht, kindlaksmääratud kohas ja ärinime all.

B OSA

ASJADE RIIGIHANKELEPINGUD

Liikmesriikide kutseregistrid ning vastavad kinnitused ja tõendid on järgmised:

- Belgia: „Registre du commerce” / „Handelsregister”,
- Bulgaaria: „Търговски регистър”,
- Tšehhi Vabariik: „obchodní rejstřík”,
- Taani: „Erhvervs- og Selskabsstyrelsen”,
- Saksamaa: „Handelsregister” ja „Handwerksrolle”,
- Eesti: „Keskäriregister”,
- Kreeka: „Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο”,
- Hispaania: „Registro Mercantil” või selles registreerimata isikute puhul tõend selle kohta, et asjaomane isik on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal,
- Prantsusmaa: „Registre du commerce et des sociétés” ja „Répertoire des métiers”,
- Iirimaa: tarnijal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Registrar of Companies” või „Registrar of Friendly Societies” ja mis tõendab, et ta on asutanud äriühingu või registreeritud äriregistris või kui see ei ole võimalik, siis tõendi selle kohta, et ta on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal riigis, kus on tema registreeritud asukoht kindlaksmääratud kohas ja teatava ärinime all,
- Itaalia: „Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato” ja „Registro delle Commissioni provinciali per l’artigianato”,
- Küpros: tarnijal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Εφορος Εταιρειών και ΕπίσημοςΠαραλήπτης” (ettevõttere register ja ametlik vastuvõtja) või kui see ei ole võimalik, siis tõendi, et ta on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal riigis, kus on tema registreeritud asukoht konkreetses kohas ja teatud ärinime all,
- Läti: „Uzņēmumu reģistrs” („ettevõttere register”),
- Leedu: „Juridinių asmenų registras”,
- Luksemburg: „Registre aux firmes” ja „Rôle de la chambre des métiers”,
- Ungari: „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása”,
- Malta: tarnija esitab oma „numru ta»registrazzjoni tat- Taxxa tal- Valur Mizjud (VAT) u n- numru tallicenzja ta «kummerc”, ning partnerite või äriühingute puhul Malta pädevate finantsasutuste väljastatud asjaomase registreerimisnumbri,
- Madalmaad: „Handelsregister”,

- Austria: „Firmenbuch”, „Gewerberegister”, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,
- Poola: „Krajowy Rejestr Sądowy”,
- Portugal: „Registo Nacional das Pessoas Colectivas”,
- Rumeenia: „Registrul Comerțului”,
- Sloveenia: „Sodni register et obrtni register”,
- Slovakkia: „Obchodný register”,
- Soome: „Kaupparekisteri” / „Handelsregistret”,
- Rootsi: „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren”,
- Ühendkuningriik: tarnijal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Registrar of Companies” ja mis tõendab, et ta on asutanud äriühingu või registreeritud äriregistris või kui see ei ole võimalik, siis tõendi selle kohta, et ta on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal riigis, kus on tema registreeritud asukoht, kindlaksmääratud kohas ja teatava ärinime all.

TEENUSTE RIIGIHANKELEPINGUD

Liikmesriikide kutseregistrid ning vastavad kinnitused ja tõendid on järgmised:

- Belgia: „Registre du commerce/Handelsregister” ja „Ordres professionnels - /Beroepsorden”,
- Bulgaaria: „Търговски регистър”,
- Tšehhi Vabariik: „obchodní rejstřík”,
- Taani: „Erhvervs- og Selskabsstyrelsen”,
- Saksamaa: „Handelsregister”, „Handwerksrolle”, „Vereinsregister”, „Partnerschaftsregister” ja „Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder”,
- Eesti: „Keskäriregister”,
- Iirimaa: teenuseosutajal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Registrar of Companies” või „Registrar of Friendly Societies” või kui see ei ole võimalik, siis tõendi selle kohta, et ta on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal riigis, kus on tema registreeritud asukoht kindlaksmääratud kohas ja teatava ärinime all,
- Kreeka: teenuseosutajal võib paluda notari juuresolekul vande all antud avalduse esitamist, et töövõtja tegutseb asjaomasel kutsealal; asjaomase riigi kehtivates õigusaktides sätestatud juhtudel seoses uurimisteenustega kutseregistrid „Μητρώο Μελετητών” ja „Μητρώο Γραφείων Μελετών”,
- Hispaania: „Registro Oficial de Empresas Clasificadas del Ministerio de Hacienda”,
- Prantsusmaa: „Registre du commerce et des sociétés” ja „Répertoire des métiers”,
- Itaalia: „Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato”, „Registro delle commissioni provinciali per l’artigianato”, „Consiglio nazionale degli ordini professionali”,
- Küpros: teenuseosutajal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης” (ettevõttere register ja ametlik vastuvõtja) või kui see ei ole võimalik, siis tõendi, et ta on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal riigis, kus on tema registreeritud asukoht konkreetsetes kohas ja teatud ärinime all,
- Läti: „Uzņēmumu reģistrs” („ettevõttere register”),
- Leedu: „Juridinių asmenų registras”,
- Luksemburg: „Registre aux firmes” ja „Rôle de la chambre des métiers”,

- Ungari: „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása”, teatavad „szakmai kamarák nyilvántartása” või mõne kutseala kohta tõend, et asjaomasel isikul on lubatud tegutseda äriettevõtluses või asjaomasel kutsealal,
- Malta: teenuseosutaja esitab oma „numru ta»registrazzjoni tat- Taxxa tal- Valur Mizjud (VAT) u n- numru tallicenzja ta «kummerc”, ning partnerite või äriühingute puhul Malta pädevate finantsasutuste väljastatud asjaomase registreerimisnumbri,
- Madalmaad: „Handelsregister”,
- Austria: „Firmenbuch”, „Gewerberegister”, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,
- Poola: „Krajowy Rejestr Sądowy” (riigikohtukantselei),
- Portugal: „Registo nacional das Pessoas Colectivas”,
- Rumeenia: „Registrul Comerțului”,
- Sloveenia: „Sodni register” ja „obrtni register”,
- Slovakkia: „Obchodný register”,
- Soome: „Kaupparekisteri»/«Handelsregistret”,
- Rootsi: „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren”,
- Ühendkuningriik: teenuseosutajal võib paluda esitada tõendi, mille on väljastanud „Registrar of Companies” või kui see ei ole võimalik, siis tõendi selle kohta, et ta on vande all kinnitanud, et ta tegutseb kõnealusel kutsealal riigis, kus on tema registreeritud asukoht, kindlaksmääratud kohas ja teatava ärinime all.

VI LISA

NÕUDED OSALEMISTAOTLUSTE JA PAKKUMISTE ELEKTROONILISTE VASTUVÕTUSEADMETE KOHTA

Osalemistaotluste ja pakkumiste elektroonilised vastuvõtuseadmed peavad tehniliste vahendite ja asjakohaste menetluste abil vähemalt tagama, et:

- a) osalemistaotluste ja pakkumiste elektroonilised allkirjad vastaksid direktiivi 1999/93/EÜ kohaldamiseks kehtestatud siseriiklikele nõuetele;
- b) osalemistaotluste ja pakkumiste kättesaamise aja ja kuupäeva saab täpselt kindlaks määrata;
- c) on võimalik mõistliku kindlusega tagada, et enne kehtestatud tähtaega ei ole kellelgi ligipääsu eespool osutatud nõuete kohaselt edastatud andmetele;
- d) kui nimetaud ligipääsukeeldu rikutakse, siis on võimalik mõistliku kindlusega tagada, et rikkumine on selgelt tuvastatav;
- e) üksnes volitatud isikutel on võimalik määrata ja muuta saabunud andmete avamise kuupäeva;
- f) lepingu sõlmimise menetluse eri etappides võib andmetele või osale andmetest ligi pääseda vaid volitatud isikute üheaegse tegevuse tulemusena;
- g) volitatud isikute üheaegne tegevus peab võimaldama andmetele ligipääsu alles pärast ettenähtud kuupäeva;
- h) eespool esitatud nõuetega kooskõlas saabunud ja avatud andmed jäävad kättesaadavaks ainult selleks volitatud isikutele.

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonna ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord.

2. TEGEVUSPÕHISE JUHTIMISE JA EELARVESTAMISE RAAMISTIK

Asjaomased poliitikavaldkonnad ja nendega seonduvad meetmed.

- Asjaomane poliitikavaldkond

12-81: riigihanked

- Seonduvad meetmed

12-81.C3-10 (C3): riigihangetealaste õigusaktide koostamine, järgimine ja kohaldamine

Ettepanek kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihankelepingute sõlmimist käsitleva direktiivi kohta

Koostada

Tõlgendav teatis - Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 296 kohaldamise kohta kaitsealaste riigihangete valdkonnas

12-81.C3-10.02 (C3): Tõlgendav teatis - Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 296 kohaldamise kohta kaitsealaste riigihangete valdkonnas

12-81.C3-10.30-02 (C3): Tõlgendav teatis - Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 296 kohaldamise kohta kaitsealaste riigihangete valdkonnas

Roheline raamat - kaitsealased riigihanked

12-81.C3-10,30-01 (C3): Teatis kaitsealaseid riigihankeid käsitleva rohelise raamatuga algatatud arutelu tulemuste ja komisjoni tulevaste algatuste kohta

12-81.C3-10.25-01 (C3): Kaitsealaste riigihangete roheline raamat – CWP 2004

3. EELARVEREAD

3.1. Eelarveread (tegevusassigneeringute read ja nendega seonduvad tehnilise ja haldusabiread (endised B...A read), sh järgmised nimetused:

Eelarverida	Nimetus	Meetmed
12.010201.00.20	Tehniline abi	Tehnilise abi leping
12.020100.01	Siseturu rakendamine ja arendamine	Allhanke korras tellitavad uuringud
26.02.01	Riiklike tarne-, ehitustöö- ja teenuslepingute väljakuulutamise ja reklaamimise kord	Hanketeadete avaldamine

3.2. Meetme ja finantsmõju kestus:

Kaitse- ja julgeolekualaseid riigihankeid käsitlev direktiiv on jõustumiskuupäevast alates määramata ajaks vastu võetud õigusakt.

Finantsmõju hõlmab nii jooksvaid kulusid kui ka ühekordseid kulusid:

- jooksvad kulud on seotud direktiivi kasutamisega (hanketeadete avaldamine, rikkumisjuhtude käsitlemine),
- ühekordsed kulud on seotud direktiivi rakendamisega, eelkõige allhanke korras tellitavate hinnangutega (viie kuni kümne aasta jooksul pärast direktiivi jõustumise kuupäeva).

3.3. Eelarve tunnusjooned:

Eelarverida	Kulu liik		EFTA osamaks	Taotlejariikide osamaksud	Finantsperspektiivi rubriik	Finantsperspektiivi rubriik
12.010201.00.20	Mittekoustuslik	Liigendamat	EI	EI	EI	5
12.020100.01	Mittekoustuslik	Liigendatud	EI	JAH	EI	1a
26.02.01	Mittekoustuslik	Liigendatud	EI	EI	EI	1.1 (1.1 OTH)

4. ÜLEVAADE VAHENDITEST

4.1. Rahalised vahendid

4.1.1. Ülevaade kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Kulu liik	Jao nr		aasta n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 jj	Kokk u
-----------	--------	--	---------	-------	-------	-------	-------	-------------	-----------

Tegevuskulud³⁷

Kulukohustuste assigneeringud	8.1	a	0,006	0,012	0,018	0,024	0,030	0,180	0,270
Maksete assigneeringud		b	0,006	0,012	0,018	0,024	0,030	0,180	0,270

Võrdlussummasse sisalduvad halduskulud³⁸

Tehniline ja haldusabi – (liigendamata assigneeringud)	8.2.4	c	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
--	-------	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

VÕRDLUSSUMMA KOKKU

Kulukohustuste assigneeringud		a + c	0,006	0,012	0,018	0,024	0,030	0,180	0,270
Maksete assigneeringud		b + c	0,006	0,012	0,018	0,024	0,030	0,180	0,270

Võrdlussummast välja jäävad halduskulud

Personalikulud ja nendega seonduvad kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.5	d	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,360
Võrdlussummast välja jäävad halduskulud, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.6	e	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

³⁷ Kulud, mis ei kuulu asjaomase jaotise xx peatüki xx 01 alla.

³⁸ Kulud, mis kuuluvad jaotise xx artikli xx 01 04 alla.

Meetme soovituslik finantskulu kokku

Kulukohustuste assigneeringud personalikulud) KOKKU,	(sh	a + c + d + e	0,066	0,072	0,078	0,084	0,090	0,240	0,630
Maksete assigneeringud (sh personalikulud) KOKKU		b + c + d + e	0,066	0,072	0,078	0,084	0,090	0,240	0,630

Kaasrahastamise andmed

Käesolev algatus ei hõlma kaasrahastamist.

4.1.2. Kooskõla finantsplaneeringuga

Ei kohaldata

- ☐ Ettepanek vastab olemasolevale finantsplaneeringule
- ☐ Ettepanekuga kaasneb finantsperspektiivi asjakohase rubriigi ümberplaneerimine
- ☐ Ettepanekuga seoses võib olla vajalik institutsioonidevahelise kokkuleppe sätete kohaldamine³⁹ (st pindlikkusinstrumendi või finantsperspektiivi läbivaatamine).

4.1.3. Finantsmõju tuludele

- ☒ Ettepanekul puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul on finantsmõju; mõju tuludele on järgmine:

miljonites eurodes (üks koht pärast koma)

		Enne meetm e rakend amist [aasta n - 1]	Olukord pärast meetme rakendamist					
Eelarverida	Tulud		[aasta n]	[n + 1]	[n + 2]	[n + 3]	[n + 4]	[n + 5] ⁴⁰
	a) <i>Tulud absoluutväärtuses</i>							
	b) <i>Tulude muutus</i>	Δ	0	0	0	0	0	0

³⁹ Vt institutsioonidevahelise kokkuleppe punktid 19 ja 24.

⁴⁰ Vajaduse korral, st kui meedet rakendatakse üle kuue aasta, lisage täiendavaid veerge.

4.2. Täistööajale taandatud personal (sh ametnikud, ajutine personal ja koosseisuväline personal), vt täpsemalt punktist 8.2.1.

Aastane vajadus	aasta n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 jj
Personal kokku	2	2	2	2	2	2

5. TUNNUSJOONED JA EESMÄRGID

5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetav vajadus

On üldiselt teada, et kaitseturgude suur killustatus vähendab kaitsealaste riigihangete tõhusust ja siseturu toimimist.

Asjaomased partnerid (liikmesriigid, tööstus, mõttekojad, Euroopa Parlament) on taotlenud, et komisjon võtaks meetmed killustatuse kaotamiseks ja konkurentsi tõstmiseks kaitseturgudel.

- Lähiperspektiivis

Komisjon kui asutamislepingute täitmise järelevalvaja andis õiguslikke selgitusi 2006. aasta detsembris vastu võetud tõlgendavas teatises asutamislepingu artikli 296 kohaldamise kohta kaitseotstarbelistes riigihangetes. Üksnes selgitustest aga ei piisa.

- Keskpikas ja pikas perspektiivis

Komisjon on seisukohal, et kõige sobivam vahend tõstatatud probleemide lahendamiseks keskpikas ja pikas perspektiivis on kitsamalt kaitse- ja julgeolekualaseid riigihankelepinguid käsitlev direktiiv.

5.2. Ühenduse meetmete lisandväärtus, ettepaneku seotus ja kooskõla muude finantsmeetmetega ning võimalik koostoime

Kaitsealaseid riigihankelepinguid käsitlev algatus on üldine algatus, mille eesmärk on avada kaitseturg, et muuta see läbipaistvamaks ja luua tõeline konkurents. Turu praegune killustatus ei mõju negatiivselt mitte üksnes avaliku sektori kulutuste tõhususele, vaid ka liikmesriikide sõjalisele võimsusele. See takistab ka Euroopa kaitsetööstuse kasvu ja pärsib selle konkurentsivõimet.

Liikmesriikide püüdluste toetamiseks käivitas komisjon algatuse Euroopa kaitsevarustuse turu rajamiseks (EDEM). Oma 2003. aasta märtsi teatises „Euroopa Liidu kaitsevarustuse poliitika poole” tegi komisjon rea ettepanekuid meetmete kohta kaitsetööstuse ja -turgudega seotud valdkondades (standardimine, ühendusesisene seiretegevus ja veod, riigihanked, kahesuguse kasutusega kaupade eksport, teadusuuringud). Teatis oli seega komisjoni algatuse lähtepunkt riigihangete valdkonnas.

5.3. Ettepaneku eesmärgid, oodatavad tulemused ja nendega seonduvad näitajad tegevuspõhise juhtimise raames

- Eesmärgid

- Komisjoni põhieesmärk on rajada avatud ja konkurentsivõimeline Euroopa kaitsevarustuse turg. See turg hõlmab ühtaegu sõjavarustust (relvad, laskemoon ja sõjatehnika) ja tundlikku mittesõjalist varustust (julgeolek).
- Kaitsealaste riigihangete poliitika erieesmärk on luua õigusraamistik, mis tagab hangete tõhusa teostamise. See eeldab eelkõige siseturgu käsitlevate asutamislepingu põhimõtete tõhusat järgimist.
- Käesoleva direktiivi tegevuseesmärk on luua kaitse- ja julgeolekuhangete eripärale kohandatud õigusraamistik, mille puhul järgitakse asutamislepingu põhimõtteid ja mis võimaldab vähendada vajadust kasutada asutamislepingu artiklis 296 ja direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 14 sätestatud erandeid.

- Oodatavad tulemused

Oodatavad tulemused on:

- kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangete suurem läbipaistvus ja avatus,
- tõhusamad kulutused avalikus sektoris,
- Euroopa kaitsesektori tööstuslikus ja tehnoloogilises baasis osalevate kaitsetööstusettevõtete suurem konkurentsivõimelisus ja kasv.

- Seonduvad näitajad

Arvutatakse välja kaks näitajat:

- hanketeadete avaldamise määr kui läbipaistvuse näitaja (avaldatud riigihangete maksumuse ja kaitsealaste riigihangete maksumuse suhe),
- turgudele sisenemise määr kui avatuse näitaja (ühendusesiseste vedude maksumuse ja kaitsealaste riigihangete maksumuse suhe).

5.4. Rakendusmeetod (soovituslik)

☒ *Tsentraliseeritud haldamine*

☒ otse, haldajaks on komisjon

☐ kaudselt, haldamine on delegeeritud:

☐ täitevasutustele

☐ ühenduste asutatud asutustele, millele on osutatud finantsmääruse artiklis 185

- ☐ riigi avalik-õiguslikele asutustele või avalikke teenuseid osutavatele asutustele

☐ ***Haldamine detsentraliseeritult või koostöös***

- ☐ liikmesriikidega
- ☐ kolmandate riikidega

☐ ***Haldamine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega (palun täpsustage)***

6. JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

6.1. Järelevalvekord

Vastutavad komisjoni talitused pööravad erilist tähelepanu kaitsesektori riigihangete õiguslikule arengule.

Kaks näitajat:

- hanketeadete avaldamise määr (läbipaistvuse näitaja),
- turgudesse tungivuse määr (avatuse näitaja)

arvutatakse olemasolevate andmete alusel välja igal aastal.

6.2. Hindamine

6.2.1. Eelhindamine

Direktiivi ettepanekule lisatakse mõjuhinna, mis sisaldab olukorra eelhindamist.

6.2.2. Vahe- ja järelhindamise järel võetavad meetmed (varasematest sarnastest kogemustest saadud õppetunnid)

Eri direktiiv on esimene õigusakt, mida komisjon kavandab kaitsealaste riigihangete valdkonnas. Tõlgendav teatis on veel liiga uus (vastu võetud 2006. aasta detsembris), et selle mõjusid saaks tõhusalt hinnata.

6.2.3. Edasise hindamise tingimused ja sagedus

- **Korrapärane hindamine**

Komisjon hindab uue direktiivi mõjusid korrapäraselt alates kolmandast aastast pärast direktiivi rakendamist liikmesriikides. Hinnatakse eelkõige uue direktiivi mõju riigihangete teostamise tavadele, eelkõige seoses hanketeadete avaldamise, tarnijate konkurentsi ning turu avamisega muude liikmesriikide tarnijatele.

- **Keskpiikas perspektiivis: vahehindamine**

Pärast direktiivi vastuvõtmise ja liikmesriikides ülevõtmise õigusloomeprotsessi lõppu tuleb viie aasta jooksul anda esimene hinnang uue direktiivi halduslike mõjude kohta kõigepealt liikmesriikidele ja seejärel ettevõtetele.

- **Pikas perspektiivis: üldine hindamine**

Arvestades kaitsevarustuse (ja sellega seonduvate teenuste, eeskätt hooldusteenuste) pikka eluiga, saab direktiivi üldist mõju, eelkõige majanduse seisukohast, hinnata mõistlikult vaid pikas perspektiivis (see tähendab mitte varem, kui direktiivi jõustumisest on möödunud kümme aastat).

7. PETTUSEVASTASED MEETMED

Käesoleva algatuse raames ei ole pettusevastaseid meetmeid ette nähtud.

8. ANDMED VAHENDITE KOHTA

8.1. Ettepaneku eesmärgid nende finantskulu järgi

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

(Esitada eesmärkide, meetmete ja väljundite nimetused)	Väljundi liik	Keskmine ühiku maksumus	aasta n		aasta n+1		aasta n+2		aasta n+3		aasta n+4		Aasta n+5 jj		KOKKU	
			Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku
			Mln eurot		Mln eurot		Mln eurot		Mln eurot		Mln eurot		Mln eurot		Mln eurot	
TEGEVUSEESMÄRK NR°1 Kaitsealaste riigihangete läbipaistvuse suurendamine Meede 1 Stimuleerida kaitsealaste riigihangete kohta teadete avaldamist -1. väljund Suurendada ELTs avaldatavate kaitsealaste riigihanketeade arvu	Hanketeadete avaldamine	30€	200	0,006	400	0,012	600	0,018	800	0,024	1000	0,030	1000	0,030	4000	0,120
TEGEVUSEESMÄRK NR°2 Ergutada kaitsetoodete vaba liikumist		ei	0,000		0,000		0,000		0,000		0,000		0,000		0,000	

		kohaldada							
HINDAMINE									
Haldusmõju keskpikas perspektiivis		ei kohaldada	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,150	0,150
KULUD KOKKU			0,006	0,012	0,018	0,024	0,030	0,180	0,270

8.2. Halduskulud

8.2.1. Ametikohtade arv ja liigid

Ametikoha liik		Meetme haldamiseks vajalik olemasolev ja/või täiendav personal (täistööajale taandatud ametikohtade arv)					
		aasta n	aasta n + 1	aasta n + 2	aasta n + 3	aasta n + 4	aasta n + 5
Ametnikud või ajutine personal (12 01 01)	A*/AD	2	2	2	2	2	2
	B*, C*/AST	0	0	0	0	0	0
Art 12 01 02 kohaselt rahastatav personal ⁴¹		0	0	0	0	0	0
Art 12 01 04/05 kohaselt rahastatav muu personal		0	0	0	0	0	00
KOKKU		2	2	2	2	2	2

8.2.2. Meetmest tulenevate ülesannete kirjeldus

Pärast direktiivi jõustumist, tuleb täita kahte tüüpi ülesandeid.

- Õigusrikkumised

Nendega tegelevad selleks juba määratud ja geograafiliste piirkondade, mitte tegevusalade kaupa jagunevad raportöörid (seega ei määrata kaitsealaste riigihange jaoks eraldi raportööri).

- Järelevalve ja hindamine

Nende ülesannetega tegeleb kas üksusesisene ökonomisti väljaõppega haldaja, riigihangete direktoraadi majanduslikele aspektidele spetsialiseerunud üksus või mõjuhindamisele ja hindamisele spetsialiseerunud peadirektoraadi üksus.

Igal juhul on ametikohad juba olemas ja uusi kohti ei kavandata.

8.2.3. Ametikohtade jaotus (koosseisuline personal)

- ☒ Ametikohad, mis on asendatava või pikendatava programmi haldamiseks praegu ette nähtud
- ☐ Ametikohad, mis on poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames eelnevalt aastaks n ette nähtud

⁴¹ Ametikoha kulud EI OLE kaetud võrdlussummast.

- ☐ Ametikohad, mida tuleb taotleda järgneva poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti menetlemise käigus
- ☒ Ametikohad, mis tuleb olemasolevaid vahendeid kasutades asjaomases haldustalituses ümber paigutada (talitusesisesed ümberpaigutused)
- ☐ Ametikohad, mis on aastal n nõutavad, kuid ei ole kõnealuse aasta poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames ette nähtud

8.2.4. Võrdlussummas sisalduvad muud halduskulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Eelarverida (number ja nimetus)	aasta n	aasta n+1	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	Aasta n+5 jj	KOKKU
1. Tehniline ja haldusabi (sh sellega seonduvad personalikulud)							
Täitevasutused							
Muu tehniline ja haldusabi							
sise-							
välis-							
12.01.04 - Siseturu poliitikavaldkonna toetuskulud meetmete	0	0	0	0	0	0	0
Tehniline ja haldusabi kokku	0	0	0	0	0	0	0

8.2.5 Võrdlussummast välja jäävad personalikulud ja nendega seonduvad kulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Ametikoha liik		aasta n	aasta n+1	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	Aast a n+5 jj	KOKK U
Siseturu poliitikavaldkonna alaliselt töötava personaliga seotud kulud	Art 12 01 01	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Koosseisuvälised töötajad – tehnilise abi leping	Punkt 12 01 02 01	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,360
(Võrdlussummast VÄLJA jäävad) personalikulud ja nendega seonduvad kulud kokku		0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,360

*

Arvestus – Ametnikud ja ajutine personal (artikkel 12 01 01)

Uue direktiivi rakendamiseks ei ole vaja luua uut ametikohta (õigustoimetaja, raportööri ja ökonomisti ametikohad on juba olemas)

*

Arvestus – **Koosseisuvälised töötajad (artikkel 12 01 02)**

Uue direktiivi rakendamise iga-aastaseks kontrollimiseks võib vaja minna koosseisuväliseid töötajaid tehnilise abi lepingu alusel (eelarverida 12.010201.00.02.20)

8.2.6. Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	aasta n	aasta n+1	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	Aasta n+5 jj	KOKK U
– Lähetused 12 01 02 11 01	0	0	0	0	0	0	0
– Koosolekud ja konverentsid 12 01 02 11 02	0	0	0	0	0	0	0
– Komiteed 12 01 02 11 03	0	0	0	0	0	0	0
– Uuringud ja konsultatsioonid 12 01 02 11 04	0	0	0	0	0	0	0
– Infosüsteemid 12 01 02 11 05		0	0	0	0	0	0
2. 2. Muud halduskulud kokku 12 01 02 11	0	0	0	0	0	0	0
3. Muud haldusliku iseloomuga kulud (täpsustage, lisades viite eelarvereale)	0	0	0	0	0	0	0
Halduskulud kokku, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud (jäävad võrdlussummast VÄLJA)	0	0	0	0	0	0	0

*

Arvestus – **Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud**

Puuduvad